

SLUŽBENI VJESNIK BISKUPIJE KRK 4/2019.

SADRŽAJ

DOKUMENTI.....	139
Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2019.: <i>Ne radi se samo o migrantima</i>	139
Poruka Svetog Oca Franje za Svjetski dan misija 2019.: <i>Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu</i>	142
Poruka Svetog Oca Franje za Svjetski dan siromaha: <i>Ufanje ubogih neće biti zaludu</i>	145
Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu: <i>Izaberimo, dakle, život!</i>	149
Apostolsko pismo u obliku motu propria Svetog Oca Franje <i>Aperut Illis</i> kojim se ustanovljuje nedjelja Božje riječi	152
Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2019./2020.: <i>Crkva postoji kad postoji za druge</i>	159
Pismo biskupa Ivica Petanjka na početku Izvanrednog mjeseca misija: <i>Idite, misionarite!</i>	161
Mons. Bože Radoš imenovan varaždinskim biskupom.....	163
↳ Čestitka krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka mons. Boži Radošu	163
Priopćenje s 59. plenarnog zasjedanja Sabora HBK (Zagreb, 20. listopada 2019.)	164
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	167
Saziv prve sjednice Prezbiteralog vijeća i Zbora konzultora (Krk, 2. list. 2019.).....	167
Plenarni svećenički sastanak (Krk, 9. listopada 2019.)	167
Tečajevi priprave za brak	168
Katekumenat	168
Biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2018.)	169
Dolazak bogoslova u sjemenište »Ivan Pavao II.« u Rijeci	169
Naši svećenički kandidati	170
Permanentna formacija mladih svećenika (Krk, 12. i 13. studenoga 2019.)	170
Godišnji odmor i izbivanje iz župe	170
Podjela Prve pričesti.....	171
Raspored pastirskih pohoda i dijeljenja svete Potvrde.....	171
Svećenička oporuka i njezino čuvanje.....	173
Spomen imena pokojnika u sv. Misi	174
Dodatak odredbama	174
Iz KATEHETSKOG UREDA	175
Biskupijski susret vjeroučitelj(ic)a i odgojiteljica u vjeri (Krk, 21. rujna 2019.).....	175
Katehetska jesenska škola za odgojitelje u vjeri osoba s teškoćama u razvoju (Zagreb, 18. i 19. listopada 2019.)	175
Katehetska jesenska škola za odgojitelje u vjeri u predškolskim ustanovama (Zagreb, 8. i 9. studenoga 2019.)	175

Susret mons. Ivice Petanjka s ravnateljima odgojno-obrazovnih institucija na području Krčke biskupije (Krk, 11. prosinca 2019.)	175
Iz POVJERENSTAVA	176
➤ POVJERENSTVO ZA MLADE:	
Planirana događanja za mlade u pastoralnoj godini 2019./2020.....	176
➤ POVJERENSTVO ZA PASTORAL DUHOVNIH ZVANJA:	
Duhovna obnova za dječake 7. i 8. razreda (Ćunski, 25.–27. listopada 2019.)	176
➤ POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA:	
Predbožićna obnova za redovnice (Krk, 4. prosinca 2019.).....	177
➤ APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO:	
Hodočašće žena na grob sl. Božje M. Stanković (Zagreb, 8. listopada 2019.).....	177
Iz POSTULATURE SL. BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA	178
100. obljetnica rođenja za nebo sl. Božjega biskupa Antuna Mahnića (1920. – 2020.)..	178
Himan <i>Presjajna luči</i> o 100. obljetnici rođenja za nebo sl. Božjega b. A. Mahnića	179
↳ Notni zapis i tekst himna <i>Presjajna luči</i>	180
Iz CARITASA BISKUPIJE KRK.....	184
Akcija Biskupijskog Caritasa »Plamen za dvostruko dobro«	184
Susret voditelja župnih Caritasa	184
Sezonski projekti Caritasa Biskupije Krk.....	184
↳ Kuća za odmor u Martinšćici	184
↳ Projekt »Prijatelji s mora«	185
Susret Caritasa Biskupije Krk i Župe Novalja	185
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI	185
Kronika biskupa Ivice Petanjka	185
➤ SVEĆENICI:	
Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk	187
➤ OBAVIJEST: Vjeronauk za odrasle u Krku	188
➤ IZVJEŠTAJI:	
Vlč. Saša Malović u Malom Lošinju proslavio mladu misu (16. lipnja 2019.).....	188
Mlada misa vlč. Kristijana Perovića (Brinje, 20. srpnja 2019.)	189
10. proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Svetištu M. B. Goričke (Batomalj, 5. kolovoza 2019.)	189
Susret duhovnih zvanja iz Malog Lošinja (12. kolovoza 2019.)	190
U Krku održan susret vjeroučitelj(ic)a i odgojiteljica u vjeri (Krk, 21. rujna 2019.)	190
Posveta oltara u obnovljenoj crkvi u Kamporu (22. rujna 2019.)	191
Sv. Kuzma i Damjan u Poljicima proslavljeni u preuređenoj župnoj crkvi	192
540. obljetnica djelovanja franjevaca trećoredaca u Martinšćici (30. rujna 2019.)	193
Hodočašće žena o smrtnom danu sl. Božje M. Stanković (Zagreb, 8. listopada 2019.) 194	
Održan jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 9. listopada 2019.).....	195
Održan Međunarodni simpozij crkvenih pravnika (Malinska, 11. i 12. listopada 2019.) 197	
Održano biskupijsko hodočašće na Trsat (13. listopada 2019.)	198
Uz pomoć Biskupije Krk otvorena nova misija u Zambiji.....	200

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA 2019.

Ne radi se samo o migrantima

Draga braćo i sestre,

vjera nas uvjerava da je Kraljevstvo Božje već prisutno na tajanstven način (usp. *Gaudium et spes*, 39). No, i u našem dobu moramo sa žalošću konstatirati da ono nailazi na prepreke i protivštine. Nasilni sukobi i pravi i istinski ratovi i dalje razdiru čovječanstvo; nepravde i diskriminacije nižu se jedne za drugom; ekonomski i društvene neravnoteže na lokalnoj ili globalnoj razini teško se mogu prevladati. A cijenu svega toga plaćaju prije svega najsramašniji i oni u najnepovoljnijem položaju.

U ekonomski najnaprednjim društvima svjedoči se rastućem trendu naglašenog individualizma koji, u sprezi s utilitarističkim mentalitetom i uz pomoć medija, rađa »globalizaciju ravnodušnosti«. U takvim okolnostima, migranti, izbjeglice, prognanici i žrtve trgovine ljudima postali su simbol isključenosti, jer osim nadaća koje stanje u kojem se nalaze sa sobom nosi, često su izvrnuti negativnom sudu i mišljenju da su oni razlog društvenih nevolja. Postupanje s njima često je zvono za uzbunu koje upozorava na moralno srozavanje kojemu neminovno idemo u susret ako nastavimo davati prostora kulturi odbacivanja. Naime, ako se nastavi tim putem, svaki onaj koji se ne uklapa u prihvачene norme tjelesnog, mentalnog i društvenog blagostanja u opasnosti je da bude marginaliziran i isključen.

To je razlog zbog kojeg prisutnost migranata i izbjeglica – i općenito ranjivih i ugroženih ljudi – predstavlja danas poziv da se iznova vratimo nekim od bitnih dimenzija našeg kršćanskog postojanja i naše čovječnosti kojima prijeti opasnost da se zanemare u društvu u kojem vlada udobnost i lagodan život. Eto zašto »*ne radi se samo o migrantima*«, to jest, zanimajući se za njih zanimamo se također za nas; vodeći brigu o njima, svi rastemo; slušajući njih, dajemo glas i onom dijelu nas koji možda skrivamo jer se danas na njega ne gleda blagonaklono.

»Hrabo samo! Ja sam! Ne bojte se!« (*Mt 14, 27*). *Ne radi se samo o migrantima: radi se također o našim strahovima*. Zloće i prljavštine našega vremena povećavaju »naš strah od "drugih", nepoznatih, marginaliziranih i stranaca [...]. I to se zamjećuje poglavito danas kad se suočavamo s dolaskom migranata i izbjeglica koji kucaju na naša vrata u potrazi za zaštitom, sigurnošću i boljom budućnošću. U stanovitoj mjeri taj strah je opravdan, među ostalim i zato što nismo pripremljeni za taj susret« (*Homilija*, Sacrofano, 15. veljače 2019.). Ali problem nije u tome što imamo sumnje i strahove. Problem je kad ovi uvjetuju naš način razmišljanja i djelovanja u tolikoj mjeri da postajemo nesnošljivi, zatvoreni, te – a da toga nismo ni svjesni – možda čak i rasisti. I tako nas strah lišava želje i sposobnosti za susret s drugim, osobom koja se razlikuje od mene; lišava me mogućnosti susreta s Gospodinom (usp. *Homilija na misi za Svjetski dan selilaca i izbjeglica*, 14. siječnja 2018.).

»Ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici?« (*Mt 5, 46*). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o ljubavi*. Svojim djelima ljubavi očitujuemo svoju vjeru (usp. *Jak 2, 18*). A najuzvišenija ljubav je ona koju se iskazuje onima koji ne mogu

uzvratiti, a možda čak ni zahvaliti. »Radi se također o licu koje želimo dati društvu i vrijednosti svakoga života [...]. Napredak naših naroda [...] ovisi nadasve o sposobnosti da dopustimo da nas prene iz mrtvila i gane osoba koja kuca na vrata i svojim pogledom ogoljuje i prikazuje u pravome svjetlu sve one lažne idole koji mogu zagospodariti našim životom i pretvoriti ga u ropstvo; idole koji obećavaju iluzornu i prolaznu sreću koja je slijepa za živote i patnje drugih« (*Govor u Biskupijskom Caritasu u Rabatu*, 30. ožujka 2019.).

»Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se« (Lk 10, 33). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o našem čovještvu.* To što je potaknulo toga Samarijanca – koji je u očima Židova bio stranac – da se zaustavi jest suosjećanje, osjećaj koji se ne može objasniti na čisto racionalnoj razini. Suosjećanje pogađa najošjetljivije strune naše ljudskosti, pobuđujući neodgovodiv poriv da »budemo bližnji« svima onima koje vidimo u teškoćama. Kao što nas sâm Isus uči (usp. Mt 9, 35-36; 14, 13-14; 15, 32-37), biti suosjećajan znači prepoznati patnju drugoga i odmah prijeći na djelovanje kako bismo ublažili, liječili i spasili. Biti suosjećajan znači dati prostora nježnosti koju današnje društvo često traži od nas da zatomljujemo. »Otvoriti se drugima ne osiromašuje, već obogaćuje, jer nam pomaže da budemo humaniji: prepoznati sebe kao aktivni dio jedne veće cjeline i tumačiti život kao dar za druge; gledati kao cilj ne vlastite interes, nego dobrobit ljudskog roda« (*Govor u džamiji Heydara Alijeva u Bakuu*, Azerbajdžan, 2. listopada 2016.).

»Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, andjeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima« (Mt 18, 10). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o tome da nikoga ne isključujemo.* Današnji je svijet sve više elitistički i okrutan prema isključenima. Zemlje u razvoju nastavlja se osiromašivati za njihova najbolja prirodna i ljudska dobra u korist nekolicine povlaštenih tržišta. Ratovi pogađaju samo neke dijelove svijeta, ali oružje koje se koristi u tim ratovima proizvodi se i prodaje u drugim dijelovima svijeta, koji potom ne žele preuzeti na sebe brigu o izbjeglicama koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove upravo zbog istih tih sukoba. Cijenu toga uvijek plaćaju najmanji, siromašni, najranjiviji, kojima se zabranjuje sjesti za stol i ostavljaju im se samo mrvice s gozbe. »Crkva koja "izlazi" [...] zna preuzeti inicijativu bez straha, ići ususret, tražiti one koji su daleko i poći na raskrižja putova da pozove isključene« (Apost. Pob. *Evangelii gaudium*, 24). Ekskluzivistički razvoj bogatije čini bogatijima, a siromašne još siromašnjima. Istinski razvoj, s druge strane, teži tome da uključi sve muškarce i žene svijeta, promičući njihov cjeloviti rast, i pokazuje brigu također za buduće naraštaje.

»Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga« (Mk 10, 43-44). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o tome da se posljednje stavi na prvo mjesto.* Isus Krist od nas traži da ne podlegnemo logici svijeta koja opravdava prnevjeru na štetu drugih radi ostvarivanja vlastite ili koristi moje grupe: "prvo ja, a zatim drugi"! Geslo je pravoga kršćanina naprotiv: »najprije posljednji!« »Individualistički duh je plodno tlo za rast te vrste ravnodušnosti prema bližnjemu koja vodi tome da s njima postupamo kao s pukom stvari kojom se trguje, koja potiče nezainteresiranost za njih kao ljudi i na kraju kod pojedinca pobuđuju strah i ciničnost. Nisu li možda upravo to stavovi koje često zauzimamo prema siromašnima, marginaliziranim i posljednjima u društvu? A koliko ovih potonjih imamo u našim društvima! Među njima mislim prvenstveno na migrante, s njihovim bremenom teškoće i patnji, s kojima se suočavaju svakodnevno u, često očajničkoj, potrazi za mjestom gdje će

živjeti u miru i dostojanstvu« (*Govor Diplomatskom zboru*, 11. siječnja 2016.). U logici evanđelja posljednji dolazi na prvo mjesto, a mi se moramo staviti u njihovu službu.

»Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju« (*Iv 10, 10*). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o čitavoj osobi, svim ljudima.* U ovim Isusovim riječima nalazimo samu srž njegova poslanja: pobrinuti se da svi prime dar života u punini, prema Očevoj volji. U svakom političkom djelovanju, u svakom programu, u svakom pastoralnom djelovanju uvijek moramo stavljati osobu u središte, u njezinim mnogostrukim dimenzijama, uključujući i duhovnu. A to vrijedi za sve ljudе, kojima se treba priznati temeljnu jednakost. Stoga, »razvoj se ne svodi na puki ekonomski rast. Da bi bio autentičan razvoj, on mora biti integralan, a to znači okrenut promicanju svakog čovjeka« (Sv. Pavao VI., Enc. *Populorum progressio*, 14).

»Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji« (*Ef 2, 19*). *Ne radi se samo o migrantima: radi se o izgrađivanju grada za Boga i čovjeka.* U ovom našem dobu, koje se može nazvati također dobom migracijā, mnogo je nedužnih osoba koje postaju žrtve "velike prijevare" neobuzdanoga tehnološkog i konzumerističkog razvoja (usp. Enc. *Laudato si'*, 34). I tako kreću na put prema "raju" koji neizbjježno iznevjeri njihova očekivanja. Njihova prisutnost, koja katkad budi nelagodu, pridonosi razbijanju mita o napretku pridržanom za malobrojne, ali izgrađenom na iskoristavanju mnogih. »Mi sami moramo prvi gledati i pomoći drugima vidjeti u seliocima i izbjeglicama ne samo problem koji treba riješiti, već brata i sestru koje treba prihvati, poštivati i ljubiti. Oni su prigoda koju nam pruža providnost da pridonesemo izgradnji pravednijeg društva, savršenije demokracije, solidarnije zemlje, svijeta u kojem će vladati veće bratstvo kao i otvorenije i evanđeoske kršćanske zajednice« (*Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014*).

Draga braćo i sestre, odgovor na izazov koji postavljaju suvremene migracije može se sažeti u četiri glagola: *primiti, zaštititi, promicati i integrirati.* Ali, te riječi ne vrijede samo za migrante i izbjeglice. One izražavaju poslanje Crkve prema svima onima koji se nalaze na periferijama života, koje treba primiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ako ta četiri glagola budemo provodili u djelo, pridonosit ćemo izgrađivanju grada za Boga i čovjeka, promicati cjeloviti ljudski razvoj svih ljudi i pomoći također svjetskoj zajednici da se približi ciljevima održivog razvoja koje je sama sebi postavila i koji će se, u protivnom, teško postići.

Riječju, u igri nije samo nešto što se tiče migranata, ne radi se samo o njima, nego o svima nama i o sadašnjosti i budućnosti ljudske obitelji. Migranti, posebno oni koji su najranjiviji, pomažu nam da čitamo »znakove vremena«. Po njima nas Gospodin poziva na obraćanje, oslobođanje od isključivosti, ravnodušnosti i kulture odbacivanja. Po njima Gospodin nas poziva da u potpunosti prihvati naš kršćanski život i pridonosimo, svaki prema svome vlastitom pozivom, izgrađivanju svijeta koji sve više odgovara Božjem naumu.

To je želja koju pratim molitvom zazivajući, po zagovoru Djevice Marije, Gospe od Puta, obilje blagoslova na sve migrante i izbjeglice u svijetu i na sve one koji ih prate na njihovu putu.

Iz Vatikana, 27. svibnja 2019.

FRANJO

PORUKA SVETOG OCA FRANJE ZA SVJETSKI DAN MISIJÂ 2019.**Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu**

Draga braćo i sestre,

od čitave sam Crkve zatražio da u mjesecu listopadu 2019. živi izvanredno razdoblje misijskog djelovanja u spomen na stotu godišnjicu apostolskog pisma *Maximum illud* pape Benedikta XV. (30. studenog 1919.). Proročka dalekovidnost njegova apostolskog prijedloga potvrdila mi je koliko je i danas važno obnoviti misijsko djelovanje Crkve te podvrći sudu, kroz prizmu evanđelja, njezino poslanje naviještanja evanđelja i donošenja svijetu spasenje Isusa Krista, umrlog i uskrsljog.

Naslov ove poruke glasi jednako kao i tema Misijskog mjeseca listopada: *Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu*. Proslava ovog mjeseca pomoći će nam ponovno otkriti misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju.

Naša sinovska pripadnost Bogu nije nikada pojedinačni, nego je uvijek crkveni čin: iz zajedništva s Bogom, Ocem, Sinom i Duhom Svetim, mi smo, zajedno s mnogom našom braćom i sestrama, rođeni na novi život. Ovaj božanski život nije proizvod koji se prodaje – mi ne provodimo prozelitizam – nego bogatstvo koje treba darivati, prenositi i naviještati: to je smisao poslanja.

Taj smo dar besplatno primili i besplatno ga dijelimo s drugima (usp. *Mt* 10, 8), ne i-sklučujući nikoga. Bog želi da se svi ljudi spase i prispiju spoznaji istine te iskuse njegovo milosrđe zahvaljujući Crkvi, sveopćem sakramentu spasenja (usp. *1 Tim* 2, 4; Drugi Vatikanski koncil, Dogm. Konst. *Lumen gentium*, 48).

Crkva je u misiji u svijetu: vjera u Isusa Krista daje nam vidjeti sve stvari u pravome svjetlu omogućujući nam da promatramo svijet Božjim očima i srcem; nada nas otvara vječnim obzorima božanskog života kojeg smo uistinu dionici; ljubav, čiji nam je predokus dan u sakramentima i bratskoj ljubavi, potiče nas ići sve do kraja svijeta (usp. *Mih* 5, 3; *Mt* 28, 19; *Dj* 1, 8; *Rim* 10, 18). Crkva u izlasku sve do kraja svijeta zahtijeva stalno i trajno misijsko obraćenje. Koliki nam svetci, koliki muškarci i žene vjere svjedoče, pokazuju da je ta neograničena otvorenost, taj milosrdni izlazak moguć i ostvariv, jer je vođen ljubavlju i njezinim najdubljim značenjem kao dar, žrtva i besplatnost (usp. 2 *Kor* 5, 14-21)! Neka onaj koji propovijeda Boga bude Božji čovjek (usp. Apost. Pis. *Maksimum illud*).

To je zapovijed koja nas se izravno tiče: ja sam uvijek misija; ti si uvijek misija; svaki je krštenik i svaka krštenica misija. Onaj koji ljubi nikad ne miruje, nešto ga tjera da izlazi iz samoga sebe, privučen je i privlači druge, daruje se drugom i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svaki od nas je jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi.

Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodredio da sva njegova djeca budu dionici njegovoga božanskog i vječnog života (usp. *Ef* 1, 3-6).

Ovaj nam se život daruje u krštenju, koje nam daje dar vjere u Isusa Krista pobjednika nad grijehom i smrću, preporađa nas na Božju sliku i sličnost i ucjepljuje nas u Kristovo tijelo, koje je Crkva. U tome smislu krštenje je dakle uistinu potrebno za spasenje jer nam jamči da smo, uvijek i svugdje, sinovi i kćeri u Očevoj kući, a nikada siročad, stranci ili robovi. Ono što je u kršćaninu sakramentalna stvarnost – čije je ispunjenje euharistija –, ostaje poziv i određenje svakog muškarca i žene u očekivanju obraćenja i spasenja. Krštenje je ispunjeno obećanje Božjeg dara koje čovjeka čini sinom u Sinu. Mi smo djeca naših roditelja po tijelu, ali u krštenju nam je дано prvotno očinstvo i istinsko majčinstvo: nitko ne može imati Boga za Oca ako nema Crkvu za majku (usp. Sveti Ciprijan, *De catholicae unitate Ecclesiae*. PL 4, 503 A).

Tako je u Božjem očinstvu i majčinstvu Crkve ukorijenjeno naše poslanje, jer je u krštenje utkano slanje koje je Isus izrazio u zapovjedi danoj nakon uskrsnuća: kao što je Otac poslao mene, ja šaljem vas ispunjene Duhom Svetim da pomirite svijet (*Iv 20, 19-23, Mt 28, 16-20*). Ovo poslanje je kršćaninova zadaća:

nikome se ne smije uskratiti navještaj da je pozvan biti posinovljeno dijete Božje i prepoznati svoje osobno dostojanstvo i intrinsičnu vrijednost svakog ljudskog života od začeća do prirodne smrti. Rašireni sekularizam, u kojem dolazi do agresivnog kulturnog odbacivanja Božjeg očinstva u našoj povijesti, sprječava svako istinsko sveopće bratstvo koje se izražava u uzajamnom poštivanju život svakog ljudskog bića.

Bez Boga Isusa Krista svaka se razlika svodi na paklenu prijetnju koja sprječava svako bratsko prihvaćanje i plodonosno jedinstvo ljudskog roda.

Sveopće određenje spasenja, koje je Bog ponudio u Isusu Kristu, navelo je Benedikta XV. Da pozove na nadilaženje svih nacionalističkih i etnocentričkih zatvorenosti odnosno sprege propovijedanja evanđelja s ekonomskim i vojnim interesima kolonijalnih sila.

U svome apostolskom pismu *Maximum illud* papa je podsjetio da sveopća misija Crkve zahtijeva da se izađe iz okvira isključive pripadnosti vlastitoj zemlji i vlastitome narodu. Otvaranje kulture i zajednice spasonosnoj novosti Isusa Krista zahtijeva nadilaženje svake neprilične etničke i crkvene introvertiranosti.

I danas su Crkvi potrebni muškarci i žene koji, po svojemu krštenju, velikodušno odgovaraju na poziv da izađu iz vlastitoga doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve. Oni su poslani narodima, u svijet koji još nije preobražen sakramentima Isusa Krista i njegove svete Crkve. Navještajući Božju riječ, svjedočeći evanđelje i slaveći život Duha, oni pozivaju na obraćenje, krste i nude kršćansko spasenje uz poštivanje slobode svake osobe, u dijalogu s kulturama i religijama naroda kojima su poslani. *Missio ad gentes*, koji je uvijek prijeko potreban Crkvi, daje tako temeljni doprinos procesu stalnog obraćenja sviju kršćana. Vjera u Isusovo uskrsnuće, poslanje u Crkvi primljeno na krštenju, zemljopisno i kulturno izlaženje iz sebe samoga i vlastitoga doma, potreba za spasenjem od grijeha i oslobođenjem od osobnog i društvenog zla, sve to zahtijeva poslanje koje doseže do samih krajeva zemlje.

Providonosna podudarnost s održavanjem Posebne sinode o Crkvama u Amazoniji omogućuje mi da stavim naglasak na to kako je poslanje koje nam je Isus povjerio darom svoga Duha još uvijek aktualno i prijeko potrebno za te zemlje i njihove narode.

Obnovljena Pedesetnica širom otvara vrata Crkve kako nijedna kultura ne bi ostala zatvorena u sebe samu i kako nijedan narod ne bi ostao izoliran, nego otvoren sveopćem zajedništvu vjere. Nitko ne smije ostati zatvoren u vlastito »ja«, u autoreferencijalnost svoje etničke i vjerske pripadnosti. Isusovo uskrsnuće razbija uske granice svjetova, religijâ i kulturnâ, pozivajući ih da rastu u poštivanju dostojanstva muškaraca i žena, prema sve dubljem obraćenju istini uskrsloga Gospodina koji svima daje istinski život.

U sjećanje mi dolaze riječi pape Benedikta XVI. Izgovorene na početku susreta južnoameričkih biskupa u Aparecidi u Brazilu 2007. godine koje želim ovdje ponoviti kao da ih ja sam govorim: »Što je prihvaćanje kršćanske vjere značilo za narode Latinske Amerike i Kariba? Za njih je to značilo upoznati i prihvatiti Krista, nepoznatog Boga kojeg su njihovi preci, a da toga nisu bili ni svjesni, tražili u svojim bogatim vjerskim tradicijama. Krist je bio Spasitelj za kojim su tiho čeznuli. To je također značilo da su, zajedno s vodama krštenja, primili božanski život koji ih je učinio Božjim posinstvom i, k tome, da su primili Duha Svetoga koji je došao podariti njihove kulture bogatim plodovima, čisteći ih i razvijajući brojne klice i sjeme koje je utjelovljena Riječ stavila u njih, usmjeravajući ih putevima Evanđelja. [...] Božja Riječ, utjelovivši se u Isusu Kristu, postala je također povijest i kultura. Utopija povratka tome da se oživljava pretkolumbovske religije, odvajajući ih od Krista i sveopće Crkve, ne bi bio korak naprijed, nego korak natrag. To bi zapravo bilo nazadovanje prema povijesnom trenutku usidrenom u prošlosti« (*Govor na otvorenju zasjedanja*, 13. svibnja 2007.: *Insegnamenti III*, 1 [2007], 855-856).

Mariji našoj Majci povjeravamo poslanje Crkve. U jedinstvu sa svojim Sinom, od samog časa utjelovljenja, Blažena Djevica bila je u pokretu, pustila je da bude potpuno uključena u Isusovo poslanje, koje je podno križa postalo njezino vlastito: poslanje suradnje, kao Majke Crkve, u rađanju novih Božjih sinova i kćeri u Duhu i vjeri.

Želim zaključiti s nekoliko riječi o Papinskim misijskim djelima, koja se već u *Maksimum illudu* predlaže kao pomoćno sredstvo u misijskom poslanju. Papinska misijska djela izražavaju svoje služenje univerzalnosti Crkve kao globalna mreža koja pruža podršku Papi u njejegovoj misijskoj zadaći molitvom, tom dušom misije, i dobrotvornošću kršćana iz cijelog svijeta. Oni svojim prilozima pomažu Papi u evangelizaciji partikularnih Crkava (Djelo za širenje vjere), u odgoju i izobrazbi mjesnoga klera (Djelo svetog Petra apostola), u odgajanju misijske svijesti kod djece iz cijelog svijeta (Djelo svetog Djetinjstva) i oblikovanju misijske dimenzije vjere kršćanâ (Misijska zajednica). Ponovno izražavajući svoju podršku ovim djelima nadam se da će izvanredni Misijski mjesec u listopadu 2019. pridonijeti obnovi njihova misijskog služenja mojoj službi.

Misionarima i misionarkama, kao i svima onima koji, snagom svoga krštenja, na bilo koji način sudjeluju u poslanju Crkve, od srca upućujem svoj blagoslov.

Iz Vatikana, 9. lipnja 2019., svetkovina Duhova.

FRANJO

PORUKA SVETOGLA OCA FRANJE ZA 3. SVJETSKI DAN SIROMAHA**– 33. NEDJELJA KROZ GODINU – 17. STUDENOGLA 2019. –****Ufanje ubogih neće biti zaludu**

1. »Ufanje ubogih neće biti zaludu« (*Ps 9, 19*). Ove riječi psalma su silno aktualne. One izražavaju duboku istinu koju vjera uspijeva prije svega utisnuti u srca siromašnih: vratiti izgubljenu nadu usred nepravdi, trpljenja i životnih neizvjesnosti.

Psalmist opisuje stanje siromaha i nadutost onih koji ih ugnjetavaju (usp. 10, 1-10). On zaziva Božji sud da uspostavi pravdu i pobijedi zlo (usp. 10, 14-15). U njegovim riječima kao da čujemo odjek pitanja koje se provlači kroz vjekove sve do naših dana: kako Bog može trpjeti tu nejednakost? Kako može dopustiti da se siromaha ponižava, a da mu ne pritekne u pomoć? Zašto dopušta da onaj koji ga tlači živi u blagostanju dočim njegovo ponasanje, osobito u svjetlu patnji siromašnih, zavrjeđuje osudu?

U doba u kojem je sastavljen ovaj psalam svjedočilo se velikom gospodarskom procвату koji je, kako to često biva, izazvao velike društvene neravnoteže. Uslijed nejednakе rasподјеле bogatstva došlo je do značajnog porasta broja siromašnih, čije je stanje izgledalo još dramatičnije u usporedbi s bogatstvom koje je stekla nekolicina privilegiranih. Sveti pisac, promatrajući tu situaciju, opisuje sliku koja je koliko realistična toliko i istinita.

Bilo je to doba kada su bahati i ljudi bez ikakvog osjećaja za Boga progonili siromašne kako bi se dokopali i onoga malo što su imali te ih pretvorili u roblje. Ni danas nije mnogo drugačije. Ekonomска kriza nije spriječila brojne skupine osoba da gomilaju bogatstva koje se pokazuje to većom anomalijom što više na ulicama naših gradova svakodnevno susrećemo veliki broj siromašnih koji nemaju ono osnovno za život i koje se ponekad uznemirava i iskorištava. U misli nam se vraćaju riječi iz Knjige Otkrivenja: »Govoriš: Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba! A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol« (*Otk 3, 17*). Stoljeća prolaze, ali stanje bogatih i siromašnih ostaje nepromijenjeno, kao da nas povijest ničemu nije naučila. Dakle, riječi ovoga psalma ne odnose se na prošlost, nego na našu sadašnjost stavljenu pred Božji sud.

2. I danas možemo nabrojiti mnoge nove oblike ropstva kojima su izloženi milijuni muškaraca, žena, mladih i djece.

Svakodnevno se susrećemo s *obiteljima* koje su prisiljene napustiti svoj zavičaj i negdje drugdje potražiti mogućnost da prežive; *siročad* koja je izgubila roditelje ili je nasilno odvojena od njih radi brutalnog izrabljivanja; *mladi ljudi* koji traže ostvarenje u vlastitome zvanju, ali kojima se prijeći pristup zaposlenju zbog kratkovidnih ekonomskih politika; *žrtve* različitih vrsta nasilja, od prostitucije do trgovine drogom, koje su duboko ponižene. Zar možemo, također, zaboraviti milijune *imigranata* koji su žrtve mnogobrojnih skrivenih interesa, koje se često iskorištava u političke svrhe, kojima se niječe solidarnost i jednakost? Kao i mnoge *beskućnike* i *marginalizirane* koji lutaju ulicama naših gradova?

Koliko puta vidimo siromašne ljudе kako kopajući po *smeću* traže u otpadu i stvarima koje su drugi odbacili kao suvišne nešto za pojesti ili u što će se obući! Postavši i sami dio društvenog otpada s njima se postupa kao s običnim otpacima, a oni koji su vinovnici ovoga

skandala u sebi nemaju nikakvoga osjećaja krivnje. Često etiketirani kao paraziti društva, siromašnima se ne opršta čak ni njihovo siromaštvo. Ljudi su kao napeta puška uvijek spremni na njihovu osudu. Nije im dopušteno da budu plašljivi ili obeshrabreni, doživljava ih se kao prijetnju ili nesposobne, samo zato što su siromašni.

Još je gore to što im je onemogućeno čak da vide i svjetlo na kraju tunela krajnje bijede. Ide se čak tako daleko da se osmislio i postavilo *zidove neprijateljstva* kako bismo se oslobodili njihove prisutnosti čak i na ulicama, posljednjih mjesta koja su im preostala. Lutaju s jednog kraja grada na drugi u nadi da će naći posao, dom, znak pažnje... Svaka eventualna ponuđena prilika postaje zraka svjetla; no čak i tamo gdje se može očekivati da će bar biti pravde, često se na njih nasrće s nasiljem i zlostavljanjem. Prisiljeni su nebrojene sate po najvećoj žezi obavljati sezonske poslove, a za to primaju smiješno nisku plaću. Oni rade u nesigurnim i neljudskim uvjetima koji ih sprečavaju da se osjećaju jednaki drugima. Za njih nema naknade za nezaposlenost, olakšica, ne smiju se razboljeti.

Psalmist krutim realizmom opisuje stav bogatih koji plijene siromašne: »vreba da opljačka jadnika i da ga povuče u mrežu« (usp. *Ps 10,9*). Za njih je to kao neki lov u kojem se siromahe lovi, hvata i porobljuje. U prilikama kao što su te srce se mnogih zatvara i počinje prevladavati želja da siromašni postanu nevidljivi. Riječu, pred sobom vidimo mnoštvo siromašnih ljudi o kojima se često govorи čisto retorički i koje se jedva trpi. Oni sami kao da su postali prozirni, a njihov glas nečujan i obesnažen u društvu. Ti su muškarci i žene sve više stranci među našim kućama i marginalizirani u našim četvrtima.

3. U spomenutome je psalmu opisana žalost zbog nepravde, trpljenje i ogorčenost koji pogađaju siromašne. Ali, unatoč tomu, psalam daje i lijepi opis siromaha. On je onaj »koji se uzda u Gospodina« (usp. R. 11), jer je siguran da neće nikada biti napušten. Siromah, u Svetome pismu, je čovjek vjere i pouzdanja! Sveti pisac nudi također razlog toga pouzdanja: on »poznaje svoga Gospodina« (usp. *Ibid.*), a u biblijskome jeziku to »poznavati« označava osobni odnos privrženosti i ljubavi.

To je doista upečatljiv i opis koji nikada ne bismo očekivali. U njemu se jednostavno opisuje Božju veličinu kad se nađe pred siromahom. Njegova stvaralačka moć nadilazi sva ljudska očekivanja i postaje opipljiva u »sjećanju« koje ima o toj određenoj osobi (usp. R. 13). Upravo to povjerenje u Gospodina, ta sigurnost da neće biti napušten je ono što poziva na nadu. Siromah zna da ga Bog ne može napustiti; stoga uvijek živi u prisutnosti onoga Boga koji ga se spominje. Božja pomoć seže onkraj sadašnjeg stanja patnje kako bi ukazala na put oslobođenja koji preobražava srce, jer ga podupire u njegovoj najvećoj dubini.

4. U Svetome se pismu opetovano govori o Božjem djelovanju u korist siromašnih. On je onaj koji »čuje« njihov vapaj i »pritječe im u pomoć svojim zahvatom«; on ih »štiti« i »brani«; on ih »izbavlja« i »spašava«... Ukratko, Bog neće nikada biti ravnodušan prema siromahu ili šutljiv na njegovu molitvu. Bog je onaj koji daje pravdu i ne zaboravlja (usp. *Ps 40,18; 70,6*); štoviše, on je siromahu utočište i nikada neće propustiti priteći mu u pomoć (usp. *Ps 10, 14*).

Možemo mi graditi mnoge zidove i zatvarati ulaze da bismo stvorili iluzorni osjećaj sigurnosti okruženi vlastitim bogatstvom, na štetu onih koji su ostali izvan toga. Međutim to neće vječno trajati. »Dan Gospodnjih«, kako ga opisuju proroci (usp. *Am 5, 18; Iz 2-5; Jl 1-3*), uništiti će barijere koje su stvorene među narodima i zamijeniti nadutost malobrojnih sa solidarnošću mnogih. Stanje marginaliziranosti u kojem se nalaze milijuni ljudi ne može još

dugo potrajati. Njihov vapaj postaje sve glasniji i razliježe se po čitavome svijetu. Kao što je napisao otac Primo Mazzolari: »Siromašni su stalni protest protiv naših nepravdi; siromašni su barutana. Ako je se zapali, svijet leti u zrak«.

5. Nije nikada moguće izbjegći hitan poziv koji Pismo povjerava siromašnima. Gdjegod da u njega zavirimo, Sвето pismo nam stavlja pred oči njega, siromaha, onoga kojemu nedostaje ono osnovno za život jer ovisi o drugima. Jadan je to čovjek, potlačen, ponižen, leži na tlu. Ipak, Isus, stoeći pred bezbrojnim potrebitima, nije se bojao poistovjetiti sa svakim od njih: »što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!« (*Mt 25, 40*). Bježati od ovoga poistovjećivanja znači mistificirati evanđelje i razvodnjivati objavu. Bog, kojega je Isus htio otkriti jest ovaj: velikodušan, milosrdni Otac, neiscrpan u svojoj dobroti i milosti, koji daje nadu prije svega onima koji su razočarani i kojima je oduzeta budućnost.

Kako ne primijetiti da blaženstva kojima je Isus počeo propovijedati o Božjem kraljevstvu započinju ovim riječima: »Blago vama, siromasi« (*Lk 6, 20*)? Smisao ovog paradoksalnog navještaja jest taj da upravo siromašnima pripada Kraljevstvo Božje, jer su u stanju primiti ga. Koliko siromašnih ljudi susrećemo svaki dan! Čini se katkad da kako vrijeme odmiče a civilizacijska postignuća postaju sve veća njihov se broj povećava a ne smanjuje. Stoljeća prolaze, a ovo blaženstvo se čini još paradoksalnijim: siromašni su sve siromašniji, a danas su to više no ikad. No, Isus koji je otpočeo svoje kraljevstvo stavljači siromašne u središte, htio nam je reći upravo to: On je *otpočeo* kraljevstvo, ali je povjerio nama, svojim učenicima, zadatak da ga pronosimo dalje sa zadaćom da dajemo nadu siromašnima. Prijeko je potrebno, osobito u vremenima kao što je ovo naše, oživljavati nadu i vraćati povjerenje. Taj program nije nešto što kršćanska zajednica smije podcjenjivati. O tome ovisi vjerodostojnost našeg navještaja i svjedočanstvo kršćanâ.

6. U bliskosti sa siromašnima, Crkva otkriva da je narod, raspršen među mnogim narodima, koji je pozvan ne dopustiti da se itko osjeća strancem ili isključenim, jer uključuje sve na zajednički put spasenja. Stanje u kojem su siromašni obvezuje nas da se nimalo ne udaljavamo od tijela Gospodina koji u njima pati. Pozvani smo, radije, doticati njegovo tijelo kako bismo se osobno izložili u služenju koje je istinska evangelizacija. Promicanje, pa i društveno, siromašnih nije neka obveza nepovezana s evanđeljem; naprotiv, ono očituje zbiljnost kršćanske vjere i njezinu povijesnu vrijednost. Ljubav koja daje život vjeri u Isusa ne dopušta njegovim učenicima da se zatvaraju u zagušljivi individualizam, skriven u zakucima duhovne intimnosti, bez ikakvog utjecaja na društveni život (usp. Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 183).

Nedavno nas je rastužila smrt velikog apostola siromašnih, Jeana Vaniera, koji je svojom predanošću utro nove putove promicanja zajedništva i solidarnosti s marginaliziranim. Jean Vanier je primio od Boga dar da čitav svoj život posveti našoj braći i sestrama s teškim invaliditetom koji su često isključeni iz društva. On je bio jedan od onih svetaca »iz susjedstva«; zahvaljujući svome entuzijazmu okupio je oko sebe velik broj mladih ljudi, muškaraca i žena, koji su svakodnevno radili na pružanju ljubavi i vraćali osmijeh na lice mnogim slabim i ranjivim osobama, nudeći im istinsku »arku« spasenja od marginaliziranosti i samoće. To njegovo svjedočanstvo je promijenilo život nebrojenim osobama i pomoglo svijetu drugačijim očima gledati na najkrhkije i najslabije među nama. Vapaj siromašnih se

čuo i probudio nepokolebljivu nadu, stvarajući vidljive i opipljive znakove konkretne ljubavi koju dan-danas možemo dotaknuti rukama.

7. »Opredjeljenje za posljednje, za one koje društvo odbacuje i baca van« (*ibid.*, 195) prioritetni je izbor na koji su Kristovi učenici pozvani kako ne bi izdali vjerodostojnost Crkve i dali djelatnu nadu onima koji su bespomoćni. Kršćansko milosrđe u njima pronalazi konkretan izraz i ovjerovljenje, jer onaj tko suosjeća s njima u njihovim patnjama s Kristovom ljubavlju prima snagu i daje krepkost navještaju evanđelja.

Predano zalaganje kršćana, u prigodi ovog *Svjetskog dana*, a prije svega u svakodnevnom životu, ne sastoji se samo u pratećim inicijativama pružanja pomoći, koje, koliko god hvalevrijedne i potrebne bile, trebaju težiti tome da u svakome od nas poraste puna pažnja koja se duguje onima koji su u nevolji. »Ta pozornost puna ljubavi početak je prave brige za njegovu osobu« (*ibid.*, 199). Nije lako biti svjedocima kršćanske nade usred kulture konzumerizma i odbacivanja, koja je neprestano usmjerena na povećanje površnoga i prolaznoga blagostanja. Potrebna je promjena mentaliteta kako bi se otkrilo ono bitno i dalo sadržaj i plodonosnost navještaju Božjega kraljevstva.

Nada se prenosi također utjehom koja se postiže prateći siromašne ne samo u nekom trenutku punom entuzijazma, nego i u dugotrajnoj predanosti. Siromasi ne dobivaju istinsku nadu kad nas vide zadovoljne zato što smo malo svojega vremena izdvojili za njih, nego kad u našoj žrtvi prepoznaju čin besplatne ljubavi koja ne traži nagradu.

8. Molim mnoge volontere, koji često zaslužuju priznanje da su prvi otkrili važnost ove pažnje prema siromašnima, da rastu u predanosti. Draga braće i sestre, pozivam vas da u svakom siromahu kojega susretnete tražite ono što mu je doista potrebno; da se ne zaustavljate samo na zadovoljavanju osnovnih materijalnih potreba, nego otkrivate dobrotu koja se krije u njihovim srcima, da posvećujete pažnju njihovoј kulturi i načinima izražavanja kako biste mogli s njima stupiti u bratski dijalog. Ostavimo po strani podjele koje su plod ideoloških i političkih shvaćanja i usmjerimo, umjesto toga, svoj pogled na ono bitno što ne zahtijeva mnogo riječi, nego pogled ljubavi i pruženu ruku. Nikada nemojte zaboraviti da je »najveća diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi« (*ibid.*, 200).

Siromašnima je prije svega potreban Bog, njegova ljubav koja postaje vidljiva zahvaljujući svetim ljudima koji žive uz njih i koji u jednostavnosti svog života izražavaju i pokazuju moć kršćanske ljubavi. Bog koristi mnoge načine i nebrojena sredstva kako bi dopro do srca ljudi. Naravno, siromasi nam pristupaju jer im dajemo hranu, ali ono što im je stvarno potrebno je nešto više od toplog obroka ili sendviča koji im nudimo. Siromasi trebaju naše ruke kako bi se podigli, naša srca kako bi ponovno osjetili toplinu ljubavi, našu prisutnost kako bi pobijedili samoću. Jednostavno, potrebna im je ljubav.

9. Katkada je za vraćanje nade potrebno tako malo: dovoljno je zaustaviti se, uputiti osmjeh, saslušati. Zaboravimo na jedan dan statistike; siromasi nisu brojevi koje se navodi kad se želimo pohvaliti svojim djelima i projektima. Siromasi su osobe kojima treba ići u susret: to su usamljeni mladi i starije osobe koje treba pozvati u svoj dom da s nama objeduju, to su žene, muškarci i djeca koji čekaju prijateljsku riječ. Siromašni nas spašavaju jer nam omogućuju susresti se s Kristovim licem.

U očima svijeta čini se nerazumnim misliti da siromaštvo i bijeda mogu imati spasonosnu moć. A ipak, to je ono što uči Apostol kad kaže: »nema mnogo (među vama) mudrih po tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. Nego lüde svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom« (*1 Kor 1, 26-29*). Ako se gleda ljudskim očima ne uspijeva se vidjeti spasenjsku moć, ali očima vjere vidimo je na djelu i doživljavamo je osobno. U srcu Božjeg naroda koji je na putu kuca ta spasonosna snaga koja nikoga ne isključuje i uključuje sve na stvarni put obraćenja da bi se prepoznalo siromašne i iskazivalo im se ljubav.

10. Gospodin ne napušta one koji ga traže i zazivaju mu ime: on »siromaškog jauka ne zaboravi« (*Ps 9, 13*), jer su njegove uši pozorne na njihov glas. Nada siromašnih prkos raznim smrtonosnim situacijama, jer oni znaju da ih Bog posebno ljubi i tako pobjeđuje patnju i isključenost. Stanje siromaštva ne oduzima im dostojanstvo koje su primili od Stvoritelja; oni žive u sigurnosti da će im ga potpuno vratiti sam Bog, koji nije ravnodušan prema sudbini svoje najslabije djece, nego, naprotiv, vidi njihove nevolje i boli te ih uzima u svoje ruke i daje im snagu i hrabrost (usp. *Ps 10, 14*). Nada siromašnih jača u uvjerenju da ih Gospodin prihvata, da u njemu pronalaze pravu pravednost i da su osnaženi u srcu da mogu nastaviti ljubiti (usp. *Ps 10, 17*).

Uvjet koji Gospodin Isus postavlja učenicima da bi bili pravi evangelizatori jest taj da moraju sijati opipljivo sjeme nade. Molim sve kršćanske zajednice i sve one koji se osjećaju potaknutima donositi nadu i utjehu siromašnima da se zalažu da ovaj *Svjetski dan siromaha* potakne u mnogima spremnost na djelotvornu suradnju kako se nitko ne bi osjećao uskraćenim za bliskost i solidarnost. Neka nas na tome putu prate riječi proroka koji naviješta drugačiju budućnost: »A vama koji se imena moga bojite sunce pravde će ogranići sa zdravljem u zrakama« (*Ma/3, 20*).

Iz Vatikana, 13. lipnja 2019. Liturgijski spomen sv. Antuna Padovanskog

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA V. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOME SVIJETU

Izaberimo, dakle, život!

»I vidje Bog da je to dobro« (*Post 1,25*). Božji pogled, na početku Biblije, ljudsko počiva na njegovu stvaranju. Od zemlje pogodne za život do voda što život daju, od stabala koja donose plod do životinja koje dijele naš zajednički dom, sve je milo u očima Boga, koji nudi stvoreni svijet muškarcima i ženama kao dragocjeni dar koji treba čuvati.

Tragično je da je ljudski odgovor na ovaj dar obilježen grijehom, zatvaranjem u vlastitu autonomiju i pohlepnom željom za posjedovanjem i iskorištanjem. Egoizmi i interesi pretvorili su stvoreni svijet, to mjesto susreta i zajedništva, u pozornicu suparništava i sukoba. Na taj je način ugrožen i sam okoliš, ono *dobro* u Božjim očima postalo je u čovjekovim rukama *stvar koju treba iskoristiti*.

Srozavanje okoliša se povećalo posljednjih desetljeća: stalno onečišćavanje, neprestana upotreba fosilnih goriva, intenzivno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i iskrćivanje šuma uzrokuju porast globalnih temperatura iznad sigurnih razina. Porast intenziteta i učestalosti ekstremnih vremenskih pojava i desertifikacija (opustinjavanje) zadaju silne teškoće najranjivijima među nama. Otapanje ledenjaka, nestaćica vode, zanemarivanje bazena pitke vode i znatna prisutnost plastike i mikroplastike u oceanima podjednako su zabrinjavajući i svjedoče o hitnoj potrebi intervencija koje se više ne mogu odgađati.

Izazvali smo klimatsko izvanredno stanje koje ozbiljno ugrožava prirodu i sam život, uključujući i naš vlastiti.

U suštini smo zaboravili tko smo: stvorenja stvorena na sliku Božju (usp. *Post 1, 27*) i pozvana stanovati kao braća i sestre u zajedničkom domu.

Stvoren smo ne zato da budemo individue koje samovoljno gospodare, nego zato da budemo u središtu *mreže života* koju čine milijuni vrsta koje nam je s ljubavlju pridružio naš Stvoritelj. Kucnuo je čas da ponovno otkrijemo svoj poziv djece Božje, uzajamnog bratstva i čuvara stvaranja. Kucnuo je čas da se pokajemo, da se obratimo i vratimo korijenima: ljubljena smo stvorenja Božja, koji nas svojom dobrotom poziva da ljubimo život i živimo ga u zajedništvu s ostalim stvorovima.

Stoga upućujem snažni poziv vjernicima da se posvete molitvi u ovome vremenu koje se, kao rezultat korisne ekumenske inicijative, slavi kao *Vrijeme stvaranja*. To je vrijeme intenzivnije molitve i djelovanja na dobrobit našeg zajedničkog doma koje započinje danas, 1. rujna, Svjetskim danom molitve za skrb o stvorenome svijetu, a završava 4. listopada, kada se spominjemo svetog Franje Asiškog. To je prilika da se osjetimo još više povezanima s našom braćom i sestrama različitih kršćanskih konfesija. Tu mislim posebno na pravoslavne vjernike, koji ovaj Dan slave već trideset godina.

U ovoj ekološkoj krizi koja pogarda sve trebamo očutjeti duboku povezanost s muškarcima i ženama dobre volje. Pozvani smo zajedno promicati čuvanje *mrežu života* čiji smo dio.

To je *vrijeme u kojem se trebamo ponovno naučiti moliti* uronjeni u prirodu, koja nas spontano navodi na to da uzdižemo hvalu Bogu Stvoritelju. Sveti Bonaventura, poeta franjevačke mudrosti, rekao je da je stvoren svijet prva »knjiga« koju Bog otvara pred našim očima, tako da, diveći se njegovom redu, njegovoj raznolikosti i ljepoti, budemo dovedeni do toga da ljubimo i hvalimo Stvoritelja (usp. *Breviloquium*, II, 5, 11). U ovoj knjizi svako stvorenje postaje za nas »Božja riječ« (usp. *Commentarius in librum Ecclesiastes*, I,2). U tišini i molitvi možemo slušati simfoniju stvorenoga svijeta koja nas poziva izaći iz naših autoreferencijalnih zatvorenosti kako bismo ponovno iskusili zagrljaj Očeve nježnosti i radost dijeljenja darova koje smo primili. U tome smislu možemo reći da je stvoren svijet, ta *mreža života*, mjesto susreta s Gospodinom i jednih s drugima, to je »Božja društvena mreža« (*Audijencija za vodice i izviđače iz Europe*, 3. kolovoza 2019.). Taj nas stvoren svijet nadahnjuje na to da uzdignemo kozmičku hvalu Stvoritelju kao što nas uči Sveti pismo: »Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljaj Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka!« (*Dan 3, 76*).

To je *vrijeme za razmišljanje o našim stilovima života* i o tome kako su naše svakodnevne odluke o hrani, potrošnji, prijevozu, upotrebi vode, energije i mnogim drugim materijalnim dobrima često nepomišljene i štetne. Previše nas se ponaša prema stvorenome svijetu kao

bezobzirni gospodari. Odlučimo se za promjenu, odlučimo usvojiti jednostavnije i smjernije načine života!

Kucnuo je čas da napustimo ovisnost o fosilnim gorivima i brzo i odlučno okrenemo se oblicima čiste energije i održive i kružne ekonomije. I ne zaboravimo slušati domorodačke narode čija nas vjekovna mudrost može naučiti kako živjeti u boljem odnosu s okolišem.

To je *vrijeme za poduzimanje proročkih djela*. Mnogi mladi diljem svijeta dižu svoj glas i pozivaju na hrabre odluke. Osjećaju se razočaranima zbog previše neostvarenih obećanja, preuzetih obveza a zatim zanemarenih zbog sebičnih interesa ili koristi.

Mladi nas podsjećaju da Zemlja nije dobro s kojim se treba rasipno ophoditi, nego baština koju treba predati, da nada u budućnost nije tek lijepi osjećaj, nego zadatak koji zahtijeva konkretna djelovanja ovdje i sada. Dugujemo im stvarne odgovore, a ne prazne riječi; djela a ne opsjene.

Naše molitve i apeli upućeni su prije svega na podizanje svijesti kod onih koji su odgovorni na političkom i društvenom polju. Mislim posebno na vlade koje će se u narednim mjesecima sastati kako bi obnovile odlučne obveze za usmjeravanje planeta prema životu, a ne ususret smrti. U misli nam dolaze riječi koje je Mojsije svečano uputio narodu kao neku vrstu duhovne oporuke na pragu Obećane zemlje: »Život, dakle, biraj... da živiš ti i tvoje potomstvo« (*Pnz* 30, 19-20).

Te proročke riječi možemo primijeniti na sebe i na situaciju na Zemlji. *Izaberimo, dakle, život!* Recimo »ne« potrošačkoj pohlepi i težnjama svemoći, jer to su putovi smrti. Otpončimo dalekovidne procese koji uključuju odgovorna odricanja danas kako bi se zajamčilo perspektivu života za sutra. Ne podliježimo izopačenim logikama lake zarade, nego mislimo na budućnost sviju!

U tome smislu ima poseban značaj predstojeći samit Ujedinjenih naroda o klimatskim djelovanjima (United Nations Climate Action Summit). Na njemu će vlade imati zadatak pokazati političku volju da poduzmu drastične mjere kako bi se što prije neto emisiju stakleničkih plinova svelo na ništicu i obuzdalo porast prosječne globalne temperature na 1,5°C u odnosu na razine iz predindustrijskog doba, u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma. K tome, u listopadu ove godine Amazonija, čija je cjelovitost ozbiljno ugrožena, bit će u središtu posebne skupštine Biskupske sinode.

Iskoristimo te prilike da odgovorimo na vapaj siromašnih i Zemlje!

Svaki kršćanski vjernik, svaki član ljudske obitelji, može pridonijeti tome da istka tanku, ali jedinstvenu i nužnu, nít *mreže života* koja obuhvaća sve. Osjetimo se potaknutima da uz molitvu i predanost preuzmemosoj dio odgovornosti za skrb o stvorenome svijetu. Neka nam Bog, »ljubitelj života« (*Mudr* 11, 26), dadne hrabrosti činiti dobro ne čekajući da netko drugi započne, ne čekajući da bude prekasno.

Iz Vatikana, 1. rujna 2019. godine.

FRANJO

**APOSTOLSKO PISMO U OBLIKU MOTU PROPRIA
SVETOGLA OCA FRANJE
APERUIT ILLIS
KOJIM SE USTANOVLUJE NEDJELJA BOŽJE RIJEČI**

1. »Tada im otvori pamet da razumiju Pisma« (*Lk 24, 45*). To je bio jedan od posljednjih čina uskrsloga Gospodina prije njegova uzašašća. Ukazao se okupljenim učenicima, s njima je lomio kruh i otvorio im pamet da razumiju sveta Pisma. Tim razočaranim i prestrašenim ljudima objavljuje smisao pashalnoga otajstva, odnosno da je, prema vječnom Očevu naumu, Isus morao podnijeti muku i uskrsnuti od mrtvih da donese obraćenje i oproštenje grijeha (usp. *Lk 24, 26.46-47*). Obećava zatim Duha Svetoga koji će im dati snage da budu svjedoci toga Otajstva spasenja (usp. *Lk 24, 49*).

Odnos između Uskrsloga Gospodina, zajednice vjernikâ i Svetoga pisma je od krajnje važnosti za naš identitet kao kršćana. Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Sveti pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi. Sveti Jeronim je s pravom napisao: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (*In Is., Proslov: PL 24,17*).

2. Na završetku Izvanrednog jubileja milosrđa zatražio sam da se razmisli o tome da jedna »nedjelja... bude u cijelosti posvećena Božjoj riječi, kako bi se shvatilo neiscrpno bogatstvo sadržano u tom stalnom dijalogu između Gospodina i njegova naroda« (Apost. Pismo *Misericordia et misera*, 7). Posvetiti jednu nedjelju liturgijske godine Božjoj riječi može omogućiti Crkvi da iznova doživi kako uskrsli Gospodin otvara i za nas riznicu svoje riječi da uzmognemo biti u svijetu navjestitelji toga nepresušnog bogatstvo. U vezi s tim vraćaju nam se u misli učenja svetog Efrema: »Tko je uopće kadar razumjeti, Gospodine, sve bogatstvo samo jedne od tvojih riječi? Mnogo je više onoga što nam promiče od onoga što možemo razumjeti. Mi smo poput žednih ljudi koji taže žeđ na nekom studencu. Tvoja riječ pruža toliko različitih aspekata, jednako kao što su brojna motrišta onih koji je proučavaju. Gospodin je obojio svoju riječ raznolikim ljepotama, tako da oni koji je proučavaju mogu kontemplirati ono što im je draže. On je u svojoj riječi sakrio sva blaga tako da svatko od nas može naći bogatstvo u onome što kontemplira« (Komentari na *Diatessaron*, 1, 18).

Ovim Pismom želim odgovoriti na mnoge zamolbe koje su mi pristigle od Božjeg naroda da se u čitavoj Crkvi u jedinstvu nakanâ slavi *Nedjelja Božje riječi*. Već je postalo uvriježeno da kršćanska zajednica odvaja trenutke za razmišljanje o važnosti koju Božja riječ zauzima u svakodnevnome životu. U raznim mjesnim Crkvama poduzete su brojne inicijative kako bi Sveti pismo postalo sve dostupnije vjernicima, tako da u njima poraste zahvalnost za tako velik dar te se predano trude živjeti ga u svakodnevici i dosljedno ga i odgovorno svjedočiti.

Drugi vatikanski sabor je dogmatskom konstitucijom *Dei Verbum* dao veliki poticaj za ponovno otkrivanje riječi Božje i taj tekst zaslužuje da se stalno nad njim razmišlja i da ga se živi. U toj je konstituciji jasno izložena narav Svetoga pisma, njegovo prenošenje s naraštaja na naraštaj (Drugo poglavlje), njegovo božansko nadahnuće (Treće poglavlje) koje obuhvaća Stari i Novi zavjet (Četvrto i Peto poglavlje) i njegova važnost za život Crkve (Šesto poglavlje). Ne bi li unaprijedio to učenje Benedikt XVI. Je 2008. godine sazvao sinodu na temu "Riječ

Božja u životu i poslanju Crkve" nakon koje je napisao apostolsku pobudnicu *Verbum Domini* koja je prijeko potrebna pouka za naše zajednice[1]. U dokumentu se posebno produbljuje performativnu narav Božje riječi, osobito u bogoslužju u kojem dolazi do izražaja njezin izrazito sakramentalni značaj.[2]

Dobro je stoga da u životu našega naroda nikada ne nestane tog odlučnog odnosa sa životom riječi koju se Gospodin nikada ne umara upućivati svojoj Zaručnici, kako bi ona mogla rasti u ljubavi i svjedočenju vjere.

3. Određujem stoga da III. Nedjelja kroz godinu bude posvećena slavljenju, razmišljanju i širenju Božje riječi. *Nedjelji Božje riječi* pripast će tako pravo mjesto u razdoblju u godini u kojem smo pozvani na jačanje vezâ sa Židovima te na molitvu za jedinstvo kršćana. Nije riječ o pukoj vremenskoj podudarnosti: slavljenje *Nedjelje Božje riječi* očituje ekumensku vrijednost zato što onima koji slušaju Svetu pismo pokazuje put kojim valja ići kako bi se prispjelo istinskom i čvrstom jedinstvu.

Zajednice će iznaći način da tu *Nedjelu* proslave kao svečani dan. Bit će, međutim, važno da se na euharistijskom slavlju Svetu pismo postavi na vidljivo mjesto, kako bi se pred pukom očitovalo normativnu vrijednost koju posjeduje Božja riječ. Bit će posebno prikladno na tu nedjelju jasno istaknuti značaj navještaja Gospodnje riječi, a u homiliji naglasiti čast koju smo joj dužni iskazivati. Biskupi mogu te nedjelje predsjedati slavljem uvođenja u službu lektorata ili povjeravanja slične službe, kako bi se dozvalo u svijest važnost navještanja Božje riječi u liturgiji. Bitno je, naime, da se učini sve kako bi se neke vjernike pripremilo da budu istinski navjestitelji riječi uz odgovarajuću pripremu, što se već uvriježilo kod akolitata ili uvođenja u službu izvanrednih djelitelja svete pričesti. Jednako tako, župnici će moći pronaći načine da Bibliju, ili neku od biblijskih knjiga, razdijele čitavom vjerničkom zboru, kako bi se time jasno pokazalo koliko je važno nastaviti u svakodnevnom životu čitati Svetu pismo, temeljito ga proučavati i moliti uz njega, s posebnim referiranjem na *lectio divina*.

4. Povratak Izraelskog naroda u domovinu nakon babilonskog izgnanstva obilježeno je, i to je vrlo znakovito, javnim čitanjem knjige Zakona. Biblija nam u Knjizi Nehemijinoj daje dirljivi opis toga trenutka. Narod se okupio u Jeruzalemu na trgu pred Vodenim vratima da sluša Zakon. Taj je narod bio rasut prilikom protjerivanja sa svoje zemlje, ali sada se okupio »kao jedan čovjek« oko Svetoga pisma (*Neh* 8, 1). Narod je »pozorno slušao« dok se sveta knjiga čitala (*Neh* 8, 3), znajući da će u tim riječima otkriti smisao svog proživljenog iskustva. Reakcija na navještaj tih riječi bila je ganutost i plač: »I [leviti] čitahu iz knjige Božjeg zakona po odlomcima i razlagahu smisao da narod može razumjeti što se čita. Potom namjesnik Nehemija, i svećenik i književnik Ezra, i leviti koji poučavahu narod rekoše svemu narodu: "Ovo je dan posvećen Jahvi, Bogu vašemu! Ne tugujte, ne plačite! " [...] "Ne žalostite se: radost Jahvina vaša je jakost"« (*Neh* 8, 8-10).

U tim je riječima sadržano veliko učenje. Biblija ne može biti samo baština nekih, a još manje zbirka knjiga za nekolicinu povlaštenih. Često se javljaju tendencije u kojima se pokušava monopolizirati i ograničavati sveti tekst na neke krugove ili odabранe skupina. Toga ne smije biti. Biblija je knjiga naroda Gospodnjeg koji u njezinu slušanju prelazi s raspršenosti i podjele na jedinstvo. Riječ Božja ujedinjuje vjernike i čini ih jednim narodom.

5. U tome jedinstvu, koje je plod slušanja, pastiri u prvom redu imaju veliku odgovornost tumačenja i omogućavanja svima da shvate Sveti pismo. Budući da je to knjiga naroda, oni koji su pozvani biti služitelji riječi moraju osjetiti snažnu potrebu da je učine dostupnom svojoj zajednici.

Nadasve homilija ima sasvim posebnu ulogu, jer posjeduje »gotovo sakramentalan karakter« (*Evangelii gaudium*, 142). Pomaganje ljudima dublje proniknuti u Božju riječ jednostavnim i jezikom prilagođenim slušateljima omogućuje svećeniku da im pomogne otkriti također »ljepotu slikâ koje je Gospodin koristio da ljudi potakne da čine dobro« (*ibid.*). Ovo je pastoralna prilika koju se ne smije propustiti!

Za mnoge je naše vjernike to jedina prigoda koja im se pruža da vide ljepotu Božje riječi, i to s obzirom na njihov svakodnevni život. Potrebno je, dakle, posvetiti dovoljno vremena pripremi homilije. Tumačenje svetih čitanja ne može se improvizirati. Od nas se propovjednika, radije, traži da ne držimo preduge i premudre homilije ili govorimo o temama koje nemaju veze s istima. Kad se izdvoji vremena za molitvu i meditiranje nad svetim tekstrom, može se govoriti iz srca i tako doprijeti do srca onih koji slušaju, tako da se izrazi ono što je bitno i što može uroditи plodom. Ne smijemo se nikada umoriti posvetiti vrijeme i molitvu Svetom pismu, tako da ono bude primljeno »ne [kao] riječ ljudska, nego kakva uistina jest, riječ Božja koja i djeluje u vama, vjernicima« (1 So/2, 13).

Dobro je i da katehete, u svojoj službi pomaganja drugima rasti u vjeri, osjete prijeku potrebu za osobnom obnovom kroz temeljito upoznavanje i proučavanje Svetoga pisma, što će im omogućiti da potpomognu istinski dijalog između onih koji ih slušaju i Božje riječi.

6. Prije nego će doći svojim učenicima, zaključanima u kući, i otvoriti im pamet da razumiju Sveti pismo (usp. Lk 24, 44-45), Uskrsti se ukazao dvojici od njih na putu iz Jeruzalema za Emaus (usp. Lk 24, 13-35). Izvješće svetoga Luke bilježi da se to dogodilo na sam dan njegova uskrstnoca, to jest u nedjelju. Ta dvojica učenika razgovaraju o posljednjim događajima Isusove muke i smrti. Njihovo putovanje u znaku je tuge i razočaranja zbog Isusove tragične smrti. Nadali su se da je On Mesija osloboditelj, ali umjesto toga našli su se suočeni sa sablazni križa. Sâm se Uskrsti neprimjetno približava učenicima i pridružuje im se na putu, ali oni ga ne prepoznaju (usp. R. 16). Na putu im Gospodin postavlja pitanja i, shvativši da nisu shvatili smisao njegove muke i smrti, naziva ih »bezumnima i srca spora« (r. 25) i »počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu« (r. 27). Krist je prvi egzeget! Ne samo da je u Starome zavjetu unaprijed nagoviješteno ono što će on ostvariti, nego je i On sâm želio biti vjeran toj riječi kako bi očitovao jedinstvenu povijest spasenja koja u Kristu ima svoje ispunjenje.

7. Biblija, kao Sveti pismo, govori, dakle, o Kristu i naviješta ga kao onoga koji mora proći kroz patnju da bi ušao u slavu (usp. R. 26). Ne samo dio, nego sve Pismo govori o Njemu. Bez Pisma njegova se smrt i uskrstnoca ne mogu ispravno razumjeti. Zato se u jednoj od najstarijih isповijesti vjere naglašava da »Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bî pokopan i uskišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi« (1 Kor 15, 3-5). Budući da Sveti pismo govori o Kristu, omogućuje nam vjerovati da njegova smrt i uskrstnoca nisu nešto što pripada mitologiji, nego povijesti i u središtu su vjere njegovih učenika.

Duboka je veza što povezuje Sveti pismo i vjeru vjernikâ. Budući da vjera dolazi po slušanju, a slušanje je usredotočeno na Kristovu riječ (usp. *Rim* 10, 17), iz toga proizlazi neodložan i važan poziv: vjernici su dužni pažljivo slušati riječ Gospodnju i u bogoslužnom činu i u osobnoj molitvi i razmišljanjima.

8. "Putovanje" Uskrsloga s učenicima iz Emausa završava objedom. Tajanstveni Putnik prihvata ustrajnu zamolbu koju mu upućuju dvojica učenika: »Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!« (*Lk* 24, 29). Sjedaju za stol, a Isus uzima kruh, blagoslivlja ga, lomi i pruža im. U tom trenutku im se otvaraju ga oči i oni ga prepoznaju (usp. R. 31).

Iz toga prizora jasno razabiremo koliko je neraskidiva veza između Svetog pisma i Euharistije. To je ono što uči Drugi vatikanski sabor: »Crkva je uvijek častila božanska Pisma kao i samo Gospodinovo Tijelo jer ona – iznad svega u svetom bogoslužju – ne prestaje uzimati i vjernicima pružati kruh života sa stola kako Božje riječi tako i Kristova Tijela« (*Dei Verbum*, 21).

Redovito čitanje Svetoga pisma i slavljenje Euharistije omogućuju nam da sebe promatramo kao dio jedne cjeline. Kao kršćani jedan smo narod koji putuje kroz povijest, snažen prisutnošću Gospodina u našoj sredini koji nam govori i hrani nas. Dan posvećen Bibliji ne želi biti "jednom na godinu", nego jednom za čitavu godinu, jer nam je prijeko potrebno rasti u dobrom poznавanju i ljubavi prema Svetom pismu i Uskrslome koji ne prestaje lomiti riječ i kruh u zajednici vjernikâ. Zato nam je potrebno uči u prisni odnos sa Svetim pismom; u suprotnom naša će srca ostati hladna, a oči zatvorene, pogodeni, kakvi već jesmo, bezbrojnim oblicima sljepoće.

Sveti pismo i sakramenti neraskidivo su povezani. Kad se u sakramente uvodi i kad ih se prikazuje u svjetlu Božje riječi, oni se sve zornije pokazuju kao cilj hoda kojim sâm Krist otvara ljudima pamet i srce da prepoznaju njegovo spasiteljsko djelovanje. Uvijek bismo, i u vezi s tim, trebali imati na umu učenje iz Knjige Otkrivenja u kojoj se uči da Gospodin stoji na vratima i kuca. Ako tko posluša njegov glas i otvorí mu, On ulazi da večera s njim (usp. 3, 20). Krist Isus kuca na naša vrata riječima Svetoga pisma. Ako slušamo i otvorimo vrata uma i srca, tada ulazi u naš život i ostaje s nama.

9. U Drugoj poslanici Timoteju, koja na stanoviti način predstavlja njegovu duhovnu oporuku, sveti Pavao preporučuje svome vjernom suradniku da se neprestano utječe Svetom pismu. Apostol je uvjeren da »sve Pismo bogoduho, korisno je za poučavanje, uvjeravanje, popravljanje, odgajanje u pravednosti« (3, 16). Ta Pavlova preporuka Timoteju predstavlja temeljno polazište od kojeg koncilska konstitucija *Dei Verbum* pristupa velikoj temi nadahnuća Svetoga pisma. Iz toga temelja izlaze napose na vidjelo *spasiteljska svrha, duhovna dimenzija i načelo utjelovljenja* Svetoga pisma.

Dozivajući prije svega Pavlovu preporuku Timoteju, u *Dei Verbum* se naglašava da »mora se dosljedno isповijedati da knjige Pisma čvrsto, vjerno i bez zablude naučavaju istinu za koju je Bog, htio da radi našega spasenja bude zapisana u Svetim pismima« (br. 11). Budući da ova poučavaju s ciljem spasenja po vjeri u Krista (usp. *2 Tim* 3, 15), istine sadržane u njima služe za naše spasenje. Biblija nije zbirka povijesnih knjiga ili vijesti, nego je u potpunosti usmjerena na cijelovito spasenje osobe. Neosporna povijesna ukorijenjenost knjiga sadržanih

u svetome tekstu ne smije dovesti do toga da se zaboravi tu prvobitnu svrhu: naše spasenje. Sve je usmjereni tom cilju utkanom u samoj naravi Biblije koja je sastavljena kao povijest spasenja u kojoj Bog govori i djeluje kako bi išao ususret svim ljudima i spasio ih od zla i smrti.

Da bi postiglo tu spasenjsku svrhu, Sвето pismo po djelovanju Duha Svetoga čini to da ljudske riječi napisane na ljudski način postaju Božja riječ (usp. *Dei Verbum*, 12). Uloga Duha Svetoga u Svetome pismu od temeljne je važnosti. Bez njegova djelovanja, uvijek bi vrebala opasnost da ostanemo ograničeni isključivo na pisani tekst. Time bi se lako utrlo put fundamentalističkom čitanju kojega se treba kloniti ako se ne želi izdati nadahnuti, dinamički i duhovni značaj svetoga teksta. Kao što podsjeća Apostol: »slovo ubija, a Duh oživljuje« (2 Kor 3, 6). Duh Sveti, dakle, pretvara Svetu pismo u živu Božju riječ, koju se živi i prenosi u vjeri njegova svetog naroda.

10. Djelovanje Duha Svetoga ne odnosi se samo na oblikovanje Svetoga pisma, nego djeluje i u onima koji Božju riječ slušaju. U tome su smislu poučne riječi koncilskih otaca: Svetu pismo treba »čitati i tumačiti u istom Duhu u kojem je napisano« (*Dei Verbum*, 12). Božja objava dostiže svoju potpunost i puninu u Isusu Kristu; Duh Sveti, međutim, ne prestaje djelovati. Djelovanje Duha ne smije se svoditi samo na božansko nadahnuće Svetoga pisma i njegove različite pisce jer ga se time ograničava. Trebamo, dakle, imati povjerenja u djelovanje Duha Svetoga koji nastavlja na svoj poseban način pružati nadahnuće kad Crkva naučava Svetu pismo, kad ga učiteljstvo autentično tumači (usp. *Ibid.*, 10) i kad ga svaki vjernik čini normom svog duhovnog života. U tome smislu možemo razumjeti riječi koje je Isus uputio svojim učenicima kad su mu potvrdili da sada razumiju značenje njegovih prisopodoba: »Stoga svaki pismoznanac upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro« (*Mt 13*, 52).

11. U *Dei Verbum*, na kraju, precizira se da »Božje su riječi izrečene ljudskim jezicima, postale slične ljudskom govoru, kao što je nekoć Riječ vječnoga Oca, uvezši slabo ljudsko tijelo, postala slična ljudima« (br. 13). Drugim riječima, utjelovljenje Božje Riječi daje oblik i značenje odnosu između Božje riječi i ljudskog jezika s njegovim povijesnim i kulturnim uvjetovanostima. U tome događaju se oblikuje predaja koja je također Božja riječ (usp. *Ibid.*, 9). Često se javlja opasnost da se Svetu pismo dijeli od predaje, ne shvaćajući da su oni zajedno jedan jedini izvor Objave. Pismeni značaj ovog prvog nimalo ne umanjuje činjenicu da je to u potpunosti živa riječ; jednak tako, živa predaja Crkva, koja neprestano prenosi tu riječ kroz stoljeća iz naraštaja u naraštaj, posjeduje tu svetu knjigu kao »vrhovno pravilo njezine vjere« (*ibid.*, 21). Uostalom, prije nego što je postalo pisani tekst, Svetu pismo je predavano usmeno i održavano živom vjerom naroda koji ga je usred mnogih drugih naroda prepoznavao kao svoju povijest i izvor svojega identiteta. Biblijska se vjera temelji dakle na živoj riječi, a ne na knjizi.

12. Kad se Svetu pismo čita u istome Duhu u kojem je i napisano, ostaje uvijek novo. Stari zavjet nikada ne stari kad postane dijelom Novoga jer je sve preobraženo jednim Duhom koji ga nadahnjuje. Sveti tekst u cjelini ima proročku ulogu: ona se ne odnosi na budućnost, nego na sadašnjost onoga koji se hrani tom riječju. Sâm Isus to jasno kaže na početku svoje

službe: »Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvana u ušima« (*Lk 4, 21*). Onaj tko se hrani Božjom riječju svaki dan postaje, poput Isusa, suvremenik ljudi koje susreće; nije u napasti da padne u besplodne nostalgiye za prošlošću niti u sablasne utopije u svezi s budućnošću.

Sveto pismo vrši svoje proročko djelovanje prije svega u odnosu na one koji ga slušaju. Ono je ujedno i slatko i gorko. Vraćaju nam se u vezi s tim u misli riječi proroka Ezekiela kad mu je Gospodin zapovjedio da pojede svitak: »bijaše mi u ustima sladak kao med« (3, 3). Ivan evanđelist, također, na otoku Patmosu, doživljava isto Ezekielovo iskustvo jedenja svitka, ali dodaje još nešto podrobnije: »bijaše mi u ustima kao med slatka, ali kad je progutah, zagorči mi utrobu« (*Otk 10, 10*).

Slatkoča Božje riječi potiče nas da je dijelimo sa svima onima s kojima se susrećemo u svome životu kako bismo izrazili sigurnu nadu koju ona sadrži (usp. *1 Pt 3, 15-16*). Njegova gorčina, s druge strane, često je plod svijesti o tome koliko nam je teško tu riječ dosljedno živjeti ili našeg osobnog iskustva kad je vidimo odbačenu jer je se ne smatra vrijednom da dadne smisao životu. Ne smijemo zato Božjoj riječi pristupati kao po navici, nego se moramo njome hraniti kako bismo prepoznali i u potpunosti živjeli svoj odnos s Bogom i s našom braćom i sestrama.

13. Još jedan izazov koji dolazi od Svetog pisma jest onaj koji se odnosi na ljubav. Božja riječ neprestano doziva u svijest milosrdnu ljubav Oca koji od svoje djece traži da žive u ljubavi. Isusov život je potpuni i savršeni izraz te Božje ljubavi koja ništa ne zadržava za sebe, već samu sebe bespridržajno svima pruža. U prispopodi o Lazaru nalazimo vrijednu uputu. Kad i Lazar i bogataš umru, ovaj potonji, vidjevši siromaha u Abrahamovom krilu, moli da se Lazara pošalje njegovoj braći da ih upozori da ljube svoga bližnjega kako bi izbjegli da i njih snađu patnje koje on podnosi. Abrahamov odgovor glasi: »Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka slušaju!« (*Lk 16, 29*). Slušati Sveti pismo kako bi se u djelo provodilo milosrđe: to je veliki izazov koji se postavlja pred nas u životu. Božja riječ je kadra otvoriti nam oči i omogućiti nam otrgnuti se od individualizma koji vodi do obamrstosti i čini naš život neplodnim. Ona širom otvara put dijeljenja i solidarnosti.

14. Jedna od najvažnijih zgoda vezanih uz Isusov odnos s njegovim učenicima jest Preobraženje. Isus zajedno s Petrom, Jakovom i Ivanom uzlazi na goru na molitvu. Evanđelisti nam govore kako su Isusovo lice i odjeća postali blistavo bijeli dok su dva čovjeka s njim razgovarala: bili su to Mojsije i Ilija, koji uosobljuju Zakon odnosno Proroke, to jest Sveti pismo. Petrova reakcija na ovaj prizor bila je puna radosnog čuđenja: »Učitelju, dobro nam je ovdje biti. Načinimo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliju« (*Lk 9, 33*). U tome času zasjenjuje ih oblak i učenike obuzima strah.

Preobraženje podsjeća na blagdan Sjenica, kada su Ezra i Nehemija čitali sveti tekst narodu nakon povratka iz izgnanstva. Ono je istodobno predokus Isusove slave gdje se učenike priprema za sablazan muke: Božju slavu evocira također oblak koji obavija učenike kao simbol Gospodinove prisutnosti. Slično se preobraženje događa i sa Svetim pismom koje nadilazi samo sebe kad hrani živote vjernikâ. Kao što se podsjeća u *Verbum Domini*: »U ponovnom otkrivanju povezanosti između različitih pisamskih smislova postaje ključno

uočavanje prijelaza između slova i duha. Nije riječ o automatskom i spontanom prijelazu; potrebno je, radije, nadilaženje slova« (br. 38).

15. Na putu prihvatanja Božje riječi u naša srca prati nas Gospodinova Majka koja je nazvana blaženom jer je povjerovala da će se ispuniti ono što joj je Gospodin rekao (usp. Lk 1, 45). Marijino blaženstvo prethodi svim blaženstvima koje je Isus proglašio za siromašne, ožalošćene, krotke, mirovorce i one koji su progonjeni, jer je to prijeko potreban uvjet za svako drugo blaženstvo. Nijedan siromah nije blažen zato što je siromašan; postaje to ako poput Marije vjeruju u ispunjenje Božje riječi. Na to podsjeća veliki učenik i učitelj Svetoga pisma, sveti Augustin: »Netko iz mnoštva, obuzet oduševljenjem, povikao je: "Blažena utroba koja te nosila", a Isus je odgovorio: "Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!"». Kao da želi reći: moja majka, koju nazivaš blaženom, blažena je upravo zato što čuva Božju riječ. Ne zato što je u njoj Riječ postala tijelom i prebivala među nama, nego zato što čuva tu istu Božju riječ po kojoj je stvorena i koja se u njoj utjelovila« (*Traktat o Ivanovom Evanđelju*, 10, 3).

Neka Nedjelja Božje riječi pomogne Božjem narodu rasti u pobožnom i revnom dubokom upoznavanju sa Svetim pismima kao što je sveti pisac podučavao još od drevnih vremena: »Jer, riječ je posve blizu tebe, u tvojim ustima i u tvome srcu da je vršiš« (Pnz 30, 14).

Dano u Rimu, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 30. rujna 2019.

Liturgijski spomen svetoga Jeronima na početku 1600. godišnjice njegove smrti.

FRANJO

[1] Usp AAS 102 (2010), 692-787.

[2] »Sakramentalnost Riječi može se tako razumjeti po analogiji Kristove stvarne prisutnosti pod posvećenim prilikama kruha i vina. Pristupanjem oltaru i sudjelovanjem u euharistijskoj gozbi mi stvarno primamo tijelo i krv Kristovu. Naviještanje Riječi Božje u liturgijskom slavlju uključuje priznavanje da je sam Krist nazočan i da se obraća nama kako bi bio prihvaćen« (*Verbum Domini*, 56).

**PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU
I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2019./2020.**

Crkva postoji kad postoji za druge

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji,
draga djeco i mladi, dragi roditelji!

Annus mirabilis ili godina čuda. Ove se godine navršava trideset godina otkako je, najprije malim koracima, a zatim sve snažnijom dinamikom, Europa započela disati s oba svoja »plućna krila« (sv. Ivan Pavao II.). Te je 1989. godine srušen Berlinski zid, zapečaćen je tzv. *Hladni rat* i pala je *željezna zavjesa*. U toj »godini čuda« (K. Schwarzenberg) započinje osamostaljenje mnogih novonastalih europskih zemalja, čiji je pogled, oslobođen od totalitarnoga komunističkog režima, bio usmjeren prema novom demokratskom političkom i društvenom sustavu, kao izrazu novoga odnosa prema čovjeku i društvenoj zajednici. U tim okolnostima, nažalost, zapečaćenima krvljju, rađa se i naša domovina, Republika Hrvatska. Za Crkvu je to vrijeme bilo vrijeme unutarnje, ali i izvanske preobrazbe. Sloboda, koja joj je iznova bila darovana, omogućila joj je djelovanje na nov način i na različitim područjima, čime je religija, odnosno vjera, postala dijelom javnoga i društvenog života.

Vjeronauk u školi kao izraz slobode. Jedan od znakova slobode očitovao se i u ponovnom uvođenju vjerskog odgoja u predškolske ustanove te vjeronauka u osnovne i srednje škole. Bio je to znak slobode da i mi, kao Katolička Crkva, smijemo i možemo vjerovati, odnosno svoju vjeru javno očitovati te isto tako znak ostvarenoga prava da smijemo javno govoriti te mladim generacijama posredovati ono u što vjerujemo. Time je odgojno-obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj prihvatio religiju, odnosno kršćansku vjeru, kao integralni dio povijesti čovječanstva, bez koje je nemoguće razumjeti kulturne epohe europske i svjetske civilizacije, ali i dokučiti posljednji smisao života čovjeka i društva u kojem on živi. Naš je odgojno-obrazovni sustav time potvrdio svoju budućnost ukorijenjenu na prošlosti, koja je najprije kršćanska, te prihvatio činjenicu da je čovjek, među ostalim, i *ens naturaliter religiosum* (biće koje je po svojoj naravi religiozno).

Od annus mirabilis do »kompleksa Boga«. Danas, trideset godina nakon »željezne zavjese«, kao da je splasnulo oduševljenje Europe za traženje novih putova suživota. »Vrtovi na Istoku cvjetaju sporije, a ratovi i konflikti zadobili nove oblike« (H. Konrad). Terorizam nije oduzeo dah samo New Yorku, već u strah zaogrnuo Pariz, Brüssel i čitavu Europu. Komunizam, kakav poznajemo, možda više ne postoji, a željezna zavjesa pretvara se u pogranične žice, koje mnogim stradalim izbjeglicama te migrantima žele spriječiti ulaz u Europu. Usto, iz oba »plućna krila« Europe, obilježena pluralnim i sekularnim ambicijama, čuju se, kad je riječ o ulozi religije u društvu, isti povici kao i prije trideset godina: religija je privatna stvar pojedinca i mjesto joj je ili u obitelji ili u sakristiji. Oni koji žele ukloniti vjeronauk iz škole, žele ne samo ukloniti religiju iz javnosti, nego dehumanizirati čovjeka, koji je po svojoj naravi religiozno biće. »Svjetovni prozelitizam«, kojim se svima želi nametnuti novo »jednoumlje«, često prijeći svaki dijalog. Čak i onaj o obrazovanju, kao da bi obrazovanje bilo poslanje i zadaća samo jedne osobe ili stranke, a ne čitave zajednice.

Uz sve to, razvojem gospodarskoga tržišta od produktivnosti prema konzumizmu, pričemu raste i značenje simboličke vrijednosti robe, nastaju »novi oblici duhovnosti, koji svoj

izraz pronalaze u tržištu i trgovini« (J. M. Hull). Time se snaži i uloga novca, koji je postao globalna moć i svrha sebi samome, te koji čovjeka reducira na *homo oeconomicus*, dovodeći ga u opasnost da podlegne »kompleksu Boga« (H. E. Richter), odnosno da sebe učini središtem i gospodarem svega. I odrastanje djece i mladih, čak i u okviru odgojno-obrazovnog sustava, nije imuno od takva utjecaja.

Vjerski odgoj u službi dostojanstva ljudske osobe. Crkva je odavno prepoznala vrijedne znanstvene plodove pedagogije, psihologije, sociologije, komunikologije, didaktike i drugih znanosti (usp. *Gravissimum educationis*, 1). Zbog toga je oduvijek poštovala i s posebnom zahvalnošću gledala na odgoj i obrazovanje mladih, te na ulogu onih koji su nositelji toga procesa i koji su u nj uključeni. Katolički vjeronauk u osnovnoj i srednjoj školi ima pred očima najprije odnos čovjeka prema svojoj vlastitoj egzistenciji, a onda i prema cjelovitoj stvarnosti koja ga okružuje. Tek potom su specifični sadržaji i istine vjere predmet procesa njegova učenja i poučavanja. Upravo zbog toga Crkva ima pravo naglašavati važnost religije i kršćanske vjere te tumačiti posljednji smisao života i ljudskoga djelovanja. Na taj način ona daje doprinos odgoju i obrazovanju, koji čovjeka shvaća i potvrđuje u njegovu ljudskom dostojanstvu, čuva ga i štiti od mogućnosti da postane sredstvom bilo kakva interesa. Istodobno, Crkva štiti i sam sustav odgoja i obrazovanja, koji, čini se, često biva doveden u opasnost da postane predmetom različitih interesnih skupina.

Ta život je vredniji od jela i tijelo od odijela (Lk 12,23). Katolički vjeronauk u našim je školama otvoren svima. Onima koji miraz kršćanskoga uvjerenja sa sobom donose već iz obiteljskoga doma vjeronauk pomaže bolje razumjeti i tumačiti vjeru. Onima koji su još na putu traženja osobnoga životnog opredjeljenja vjeronauk omogućuje sučeljavanje i propitanje vlastitih stavova u odnosu prema porukama Isusa Krista i odgovorima Crkve. Konačno, onima koji Isusa Krista još nisu upoznali, vjeronauk služi kao prvi navještaj vjere, pri čemu neće, bez obzira na moguću početnu nezainteresiranost učenika, odustati od buđenja njihova interesa za evanđeosku poruku Života. Budući da Crkva postoji samo ako živi za drugoga, ona, iz blaga koje posjeduje, učenicima nudi stvarnost onkraj one koja je mjerljiva i koja se može izračunati. To je stvarnost kraljevstva Božjega na zemlji: »Tražite najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati« (Mt 6,33).

Od annus mirabilis do vita mirabilis. Dobro je, stoga, što »Škola za život«, kao projekt u procesu razvoja, računa na katolički vjeronauk u osnovnim i srednjim školama. Crkva vjeronaukom želi posredovati poruku Isusa Krista da čovjek ne živi samo o kruhu (usp. Mt 4,4). Još će manje njegovo srce pronaći ispunjenje u pohlepnom zgrtanju bogatstva (usp. Lk 12, 13-21). Ne radi se, naravno, samo o materijalnom bogatstvu, nego i o svakoj pohlepi koja u čovjeku budi želju za više, i još više. Svako je, naime, posjedovanje dobro samo ako mu se ne služi i ako ono ne gospodari nama. Takvo se shvaćanje može razviti samo iz osobnoga susreta s Isusom Kristom, odnosno nutarnjim obraćenjem svakoga od nas: vjeroučitelja, svećenika, roditelja, učenika. Tek tada će naš život postati *vita mirabilis*.

Neka se vjeronaučna i katehetska godina koja je pred nama pretvorи u našu čežnju za istinskim životom. A svima nama neka Krist Gospodin otvori um da shvatimo i srce da živimo svoj identitet: Crkve koja postoji kad postoji za druge!

Đakovo, 22. kolovoza 2019.

nadbiskup Đuro Hranić
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju

PISMO BISKUPA IVICE PETANJKA NA POČETKU IZVANREDNOG MJESECA MISIJA**Idite, misionarite!**

Draga braćo i sestre!

Svaka sveta misa završava poslanjem. Naš hrvatski prijevod latinskog poklika: *Ite, missa est* poziva nas: Idite u miru. Ovim nas riječima svećenik šalje u svijet da Radosnu Vijest koja nam je na svetoj misi bila nayještena i okrijepljeni Isusovim euharistijskim darom, započnemo misije – postanemo misionari.

Želeći pobuditi novo misionarsko oduševljenje, papa Benedikt XV., prije sto godina, 30. studenog 1919., objavio je apostolsko pismo *Maximum illud* i pozvao cijelu Crkvu da bude svjesna svoje odgovornosti u naviještanju Kristova evanđelja.

Ne želeći da ova visoka obljetnica bude zaboravljena, papa Franjo je odredio da mjesec listopad ove godine za cijelu Crkvu bude »izvanredno razdoblje misijskog djelovanja.« Budući da je Poruka pape Franje za svjetski Dan misija objavljena 9. lipnja, na svetkovinu Dušova, već nas ta pomno izabrana svetkovina podsjeća na one prve Duhove kad je prva Crkva izašla iz svoje zatvorenosti i anonimnosti i predstavila se cijelom svijetu. Od tada pa do danas Kristovo se evanđelje širi svijetom i prožima pojedine narode, kulture i civilizacije i na taj način svaku od tih kultura i naroda izvlači iz njihove zatvorenosti i izoliranosti i otvara sveopćem ljudskom bratstvu.

Kako ne bismo ostali zatvoreni u svoj svijet i bili sami sebi dostatni, papa Franjo nas u svom prepoznatljivom stilu ponovno poziva na Izlazak. Moramo izaći! Tko, kuda i kamo?

U ovoj Poruci za svjetski Dan misija Sveti Otac riječ izaći spomenuo je čak pet puta.

Treba izaći Crkva Božja sve do kraja svijeta. Treba »izaći iz vlastitog doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve.« Treba »izaći iz okvira isključive pripadnosti vlastitoj zemlji i vlastitom narodu [...] nadilazeći svake neprilične etničke i crkvene introvertiranosti.« Treba izaći svaki krštenik i svaka krštenica iz samoga sebe, jer »onaj koji ljubi nikad ne miruje«, jer je »privučen od drugoga i privlači druge.«

Ovaj veliki Izlazak na koji je pozvana sveopća Crkva, i preko nje svaki pojedini narod i kultura, zatim mjesna Crkva i svaki pojedini krštenik, podsjeća nas na Izlazak Abrahama, pravca naše vjere i na onaj čudesni Izlazak Izabranog naroda iz egiptskog ropstva, kad je trebalo napustiti sigurnost postojećeg stanja i doma te krenuti u nepoznato i zadobiti nešto novo čemu je sigurnost jedino vjera u Božju riječ i u Božja obećanja.

Sveti Otac vjeran svojoj viziji i svome poslanju ne prestaje nas pozivati na Izlazak, jer bez njega nismo vjerni svome Učitelji i Gospodinu koji nam je nakon uskrsnuća dao mandat: »Podite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju!« (Mk 16,15).

Ovaj izvanredni misijski mjesec pod gesmom »Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu« želi probuditi svijest misijskog poslanja, što je zapravo i narav same Crkve da bude misijska!

Da bi oslikao zadaću svojih učenika Isus se poslužio dyjema slikama: ribarima ljudi i dobrog pastira. Čini se da smo mi djelomično zapamtili samo onu drugu i najveći dio svog vremena posvetili onome da »pasemo ovce«, tj. da se zadovoljimo primanjem sakramenata i sakramentalnim čuvanjem preostalih, a da smo gotovo izgubili svijest da smo prije svega pozvani biti »pastiri koji traže izgubljenu ovcu« i »ribari ljudi«.

Ovo se očito ne odnosi na sve one misionare i misionarke iz cijelog svijeta, pa i naše domovine, koji su Kristov mandat uistinu osobno shvatili i njemu svoj život posvetili, nego na cijelu Crkvu Kristovu.

Ovaj izvanredni misijski mjesec prvenstveno stavlja naglasak na svakog krštenika. Ako svaki krštenik sebi dozove u svijest da je po samom krštenju pozvan i poslan da bude jedna misija u svijetu tada će izaći iz svojih uskih okvira i tada će u nama zaživjeti ono što je suvremenij svijet gurnuo po strani, a to je spoznaja i osjećaj crkvenosti. Ne može se biti kršćanin, a da se nikom ne pripada. Nitko ne može biti sam svoj kršćanin, jer smo stvoreni na sliku Božju i po sakramantu krštenja, u Crkvi kao majci, preporođeni na novi život za djecu Božju. Iz te božanske i crkvene zbilje proizlazi naše ljudsko i kršćansko dostojanstvo, kao i misijska uloga i poslanje.

Kako bi smo iskoristili ovo milosno vrijeme koje je pred nama, nastojmo ovaj izvanredni misijski mjesec živjeti u Duhu s cijelom Crkvom i u duhu rečenoga vidjeti gdje mi kao pojedinci, a onda i kao mjesna Crkva i Crkva u našem narodu na najbolji način možemo posvjedočiti svoje misijsko poslanje.

Usuđujem se dati neke prijedloge: svakodnevna molitva za misije i misionare, post i pokora na istu nakanu, kateheze za roditelje pravopričesnika i krizmanika, misijski pohod vjeroučitelja i manjih grupa vjeroučenika obitelji drugih vjeroučenika sa željom da se zajednički moli za potrebe obitelji. Postoji li mogućnost da se ne ide samo »našima« nego »svima«? Može li se u našoj sredini potražiti »izgubljenu ovčicu«, »izgubljenu drahmu«, »izgubljenog sina i kćи«? Možemo li postati »ribari ljudi«, oformiti misijsku skupinu u župi koja će i nakon mjeseca misija voditi misijske inicijative kako one misijske naravi u župi tako i moleći za misije u svijetu? Možemo li učiniti konkretnu karitativnu gestu prema potrebitima u župi, kao znak djelotvorne ljubavi, materijalno pomagati misije...?

Ovo su samo neke ideje kao izazovi i pozitivne provokacije za sve one druge koje će vam Duh Božji nadahnuti.

Zahvalni našim misionarima i misionarkama diljem svijeta, kao i svima onima koji u potpunosti već žive ovaj misijski život i dišu misijskim duhom odvažimo se i mi krenuti njihovim stopama.

U Krku, 1. listopada 2019., na spomendan svete Terezije od Djeteta Isusa, zaštitnice Misija.

✠ Ivica Petanjak, biskup krčki
predsjednik vijeća HBK za Misije

➤ IZVJEŠTAJI

MONS. BOŽE RADOŠ IMENOVAN VARAŽDINSKIM BISKUPOM – 1. KOLOVOZA 2019. –

Papa Franjo prihvatio je odreknuće mons. Josipa Mrzljaka na pastoralnom služenju Varaždinskoj biskupiji te je za novog varaždinskog biskupa imenovao mons. Božu Radoša, svećenika Đakovačko-osječke nadbiskupije i dosadašnjeg rektora Papinskog hrvatskog zavoda svetog Jeronima u Rimu, priopćila je danas Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

Mons. Bože Radoš rođen je 5. rujna 1964. u Crvenicama, u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Nekoliko godina kasnije njegova se obitelj preselila u Hrvatsku. Nakon što je završio sjemenišnu klasičnu gimnaziju u Zagrebu i Đakovu (1983.), započeo je filozofsko-teološki studij u Đakovu, koji je diplomirao 1990., te 29. lipnja iste godine bio zaređen za svećenika tadašnje Đakovačko-srijemske biskupije. Nakon toga, jednu godinu je obnašao službu župnoga vikara u Osijeku te 1991. započeo postdiplomski studij duhovne teologije na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu i magistrirao 1994. na temu *Motivacija za Bogu posvećeni život. Biblijski, teološki i psihološki aspekti*. Potom je nastavio specijalizaciju, ali je 1997. bio imenovan na službu duhovnika u đakovačkoj bogosloviji. Uz to, u nadbiskupiji je obnašao službu asistenta za permanentni duhovni odgoj mlađih svećenika, koordinatora za duhovnu formaciju svećenika, a od 2010. je kanonik Đakovačko-osječke nadbiskupije i u više navrata bio je član Prezbiterijalnoga vijeća. Bio je Duhovni asistent đakovačke sekcije Udruženja hrvatskih katoličkih liječnika, član uredništva nadbiskupijskoga časopisa *Vjesnik*, a od 2013. i član Nadzornog odbora Papinskog hrvatskog zavoda svetoga Jeronima.

Predvodio je brojne duhovne vježbe u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Srbiji i Austriji, a u više navrata organizirao hodočašća u Svetu Zemlju, Italiju, Grčku, Francusku i Poljsku. Na Bogoslovnom fakultetu u Đakovu predavao je: duhovnu teologiju, duhovnost Novoga Zavjeta, duhovnost Staroga Zavjeta, život i duhovnost prema svetom Pavlu, uvod u kršćansku meditaciju, misiologiju i praksu pastoralnoga vodstva. Objavio je u hrvatskim časopisima petnaestak radova u kršćanskoj duhovnosti.

Imenovan je za rektora Papinskoga hrvatskoga zavoda svetoga Jeronima u Rimu 28. travnja 2016., a službu je preuzeo 15. lipnja 2016.

ČESTITKA KRČKOG BISKUPA MONS. IVICE PETANJKA MONS. BOŽI RADOŠU

Krk, 1. kolovoza 2019.

Novoimenovani biskupe varaždinski, dragi subrate Bože!

Razveselila me vijest da te je danas, 1. kolovoza 2019. godine, papa Franjo imenovao novim varaždinskim biskupom.

U posljednje vrijeme, tvoj domaći nadbiskup Đuro nešto često objavljuje biskupska imenovanja. Počeo je tako sa mnom u Osijeku prije pet godina, pa nedavno u Đakovu imenovanjem mons. Ivana Ćurića pomoćnim biskupom, a danas i tvojim imenovanjem.

Zovemo se subraćom a to i jesmo po svetom Krštenju ali i po svetom Redu biskupstva. Pa u duhu kršćanske ljubavi i bratstva, dragi biskupe Bože, čestitam ti na ovom koraku i na ovom imenovanju. Budimo jedan drugome pomoći i duhovna pratnja, kako bi biskupsku službu vršili u ljubavi i svetosti za sve ljudе u povjerenim nam biskupijama.

Tvoja nova, varaždinska biskupija prostor je širokog pastoralnog djelovanja, identiteta, tradicije i bogate kulture. Vjerujem da ćeš poput tvoga prethodnika mons. Josipa Mrzljaka koji je svojim geslom »Činiti dobro« obilježio dvadeset godina postojanja varaždinske biskupije i time zahvalio Bogu na plodovima i radu tolikih svećenika i redovnika; uvesti povjerenu ti Crkvu varaždinsku u sljedeći veliki jubilej. Godine koje su pred tobom neka ti budu blagoslovljene i ispunjene nebeskom snagom i milošću.

U misli mi dolaze riječi sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića čiju se 100. obljetnicu smrti spremamo proslaviti: »Najočitiji znak, da stojiš pod posebnim vodstvom Božje providnosti i da te je Bog izabrao za nešto posebno jest, kad ti se ništa ne dogodi prema tvojoj čudi, nego sve protiv, tako da dođe svuda u sukob priroda s milošću, prirodna sklonost ili čud s natprirodnim znanjem.« Stoga hrabro i s povjerenjem u providnost milosrdnog Oca.

Dragi subrate Bože, u svoje ime te u ime svih svećenika, redovnika, redovnica i bogoslova Krčke biskupije čestitam Tebi i tvojoj obitelji. Na poseban način čestitam i tvojoj krčkoj obitelji, tvojoj sestri u Krku kod koje rado navraćaš, te si uvijek dionik naših slavlja.

Živio!

✠ Ivica Petanjak, biskup krčki

PRIOPĆENJE S 59. PLENARNOG ZASJEDANJA SABORA HBK

– Zagreb, 20. listopada 2019. –

Plenarno, 59. zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 16. do 18. listopada 2019. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali delegat Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vojni ordinarij Tomo Vukšić, srijemski biskup Đuro Gašparović i subotički biskup Ivan Penzeš.

Pozdravljujući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić posebno je pozdravio i izrazio dobrodošlicu novom apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj nadbiskupu Giorgiu Lingui poželjevši mu plodnu i uspješnu misiju u našoj zemlji. Zaželio je dobrodošlicu i novom članu Hrvatske biskupske konferencije imenovanom varaždinskom biskupu mons. Boži Radošu sa željom da njegov rad bude plodan i blagoslovjen. Predsjednik HBK ujedno je zahvalio dosadašnjem varaždinskom biskupu Josipu Mrzljaku za sve dobro što je učinio u biskupiji i u konferenciji napose za višegodišnje vodstvo Hrvatskog Caritasa.

Nakon prihvatanja zapisnika s prošlog zasjedanja biskupi su upoznati s prijedlogom Kurikula katoličkih škola i odobrili su njegovu provedbu. Naime, predsjednik Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje požeški biskup Antun Škvorčević potaknuo je uključivanje katoličkih škola u reformu kurikula kako bi se definirale posebnosti i istaknuo identitet katoličkih škola. U tome smislu prošle godine osnovano je Povjerenstvo za izradu plana i programa u katoličkim školama koje je priredilo dva dokumenta. Jedan sadrži opće dopune kurikula za potrebe katoličkih škola, a drugi dopune kurikula za svaki pojedini nastavni predmet u čijoj su izradi sudjelovali učitelji i nastavnici katoličkih škola. Probna provedba dopunjene kurikula u svim katoličkim osnovnim i srednjim školama započela je u ovoj školskoj godini 2019./2020. Istaknuta je potreba nastavka jačanja autentičnosti katoličkih škola i njihovih standarda obrazovanja kako bi se u njima održao katolički identitet.

Na zasjedanju je razmotren nacrt poruke HBK o ekumenizmu koja bi trebala dati smjernice i nove poticaje za promicanje ekumenizma u našoj stvarnosti. U raspravi su biskupi istaknuli važnost objavljivanja takvog dokumenta te su ga uz pojedine prijedloge uputili na daljnju doradu.

Budući da je imenovanjem mons. Bože Radoša varaždinskim biskupom upražnjeno mjesto rektora Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, biskupi su na zasjedanju razmatrali pitanje njegovog nasljednika.

Jedna od tema zasjedanja bilo je funkcioniranje i djelovanje crkvenih medija napose onih koji su u mjerodavnosti Hrvatske biskupske konferencije. Istaknute su pozitivne strane objedinjavanja medija HBK u Hrvatsku katoličku mrežu (HKM) koja je zaživjela prošle godine u novim prostorima u sjedištu HBK. Biskupi su izrazili zahvalnost svim djelatnicima na trudu koji svakodnevno ulazu u zahtjevnu zadaću stvaranja bogatog medijskoga sadržaja u svim sastavnicama HKM-a: Hrvatskom katoličkom radiju, Informativnoj katoličkoj agenciji te novim medijima. Ujedno su istaknuti i izazovi s kojima se ta medijska kuća suočava napose u smislu svojeg specifičnog poslanja na hrvatskoj medijskoj sceni kao i u sklopu evangelizacijskog poslanja Crkve u našem vremenu. U tome smislu biskupi su dali poticaje da se u našim crkvenim medijima još više poradi na evangelizaciji, apostolatu, duhovnosti, promicanju kršćanske umjetnosti, kulture, kao i društvenoj dimenziji vjere i odgoju. Isto tako istaknuto je kako iskustvo stečeno od uspostave HKM-a može biti dragocjeno za ozbiljniju analizu radi daljnjega razvoja i unaprjeđenja cijelog sustava.

Biskupi su zatim podrobnije upoznati sa sadržajem dokumenta *Muško i žensko stvori ih* koji je u lipnju ove godine objavila Kongregacija za katolički odgoj. Podnaslov toga dokumenta sažima razlog njegova nastanka a glasi »Prema putu dijaloga o pitanjima roda (gender) u obrazovanju«. Dokument ima za cilj pomoći onima koji djeluju na području odgoja i obrazovanja novih naraštaja u odnosu na pitanja ljudske afektivnosti i seksualnosti, jer se nalazimo u vremenu, kako stoji u dokumentu, »kulturne dezorientacije« koju je donijela sa sobom pojava rodne ideologije. Kongregacija za katolički odgoj željela je jasno iznijeti crkveni nauk te donijeti odgojne smjernice u odnosu na tu pojavu, ali i predstaviti metodologiju dijaloga s obzirom na pitanja ljudske spolnosti koja su u središtu diskusije.

Članovi HBK podržali su prijedlog Upravnog vijeća Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve da se od 23. do 25. listopada 2020. održi Šesti hrvatski socijalni tjedan. Glavna tema toga skupa bit će »Demografija – iseljavanje – migracije«. Prihvaćen je i prijedlog da za

predsjednika Programskog odbora tjedna bude imenovan prof. dr. Gordan Črpić, a za dopredsjednika mr. Zvonimir Ancić.

Na kraju drugog dana zasjedanja u četvrtak, 17. listopada, hrvatski su biskupi slavili svečanu euharistiju u zagrebačkoj prvostolnici s novim apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom Giorgiom Linguom na početku njegove službe u našoj zemlji.

Između ostaloga na ovom je zasjedanju odlučeno da Odbor za mlade HBK više neće biti glavni organizator Festivala duhovne glazbe Uskrsfest. Naime, u organizaciju toga festivala koji se održava od 1979. godine Odbor za mlade HBK uključio se 2004. godine.

Predsjednici pojedinih tijela, Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli su redovita godišnja izvješća.

Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u tijelima HBK. Za novog delegata HBK pri Komisiji biskupske konferencije zemalja Europske Unije – COMECE izabran je bjelovarsko križevački biskup Vjekoslav Huzjak, a za zamjenika porečki i pulski biskup Dražen Kutleša. Pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško ponovno je izabran za nacionalnog delegata za međunarodne euharistijske kongrese.

Kalendar događanja Hrvatske biskupske konferencije u idućem razdoblju uključuje izvanredna zasjedanja 27. siječnja i 9. lipnja 2020. Redovita plenarna zasjedanja Sabora HBK održat će se od 21. do 23. travnja 2020. te 20. do 22. listopada u Zagrebu. Susret članova HBK s redovničkim poglavarima i poglavarcama bit će upriličen 8. lipnja 2020. Deveti pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike održat će se 3. i 4. ožujka 2020. u Zagrebu. Susret hrvatske katoličke mlađeži održat će se u Zagrebu 9. i 10. svibnja 2010. U Šibeniku će 21. lipnja 2020. biti proslavljenja 50. obljetnica proglašenja svetim Nikole Tavelića. Šesti hrvatski socijalni tjedan održat će se od 23. do 25. listopada 2020. u Zagrebu. Međunarodni znanstveni simpozij u povodu 100. obljetnici smrti biskupa Antuna Mahnića bit će upriličen 12. prosinca 2020., a svečana misa u krčkoj katedrali sutradan, 13. prosinca 2020.

Biskupi pozivaju da se i ove godine 18. studenog u 18.11 sati oglase crkvena zvona u znak sjećanja na žrtvu Vukovara i na sve žrtve Domovinskoga rata.

Tajništvo HBK

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Broj: 538/2019.

Krk, 23. rujna 2019.

SAZIV PRVE SJEDNICE PREZBITERSKOG VIJEĆA I ZBORA SAVJETNIKA – KRK, 2. LISTOPADA 2019. –

Sazivam prvu sjednicu Prezbiterorskog vijeća i Zbora savjetnika u novome sazivu. Sjednica će biti u Krku, u srijedu 2. listopada 2019., s početkom u 9.30 sati.

DNEVNI RED

1. Kanonske vizitacije i krizme.
2. Prva pričest.
3. Pastoral mlađih i odraslih.
4. Misne nakane.
5. Razno.

Molim Vas da potvrdite primitak poziva i svoj dolazak.

✠ Ivica, biskup

Broj: 558/2019.

Krk, 25. rujna 2019.

PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK – KRK, 9. LISTOPADA 2019. –

Ovogodišnji jesenski plenarni svećenički sastanak održat će se u srijedu 9. listopada, u Biskupskom dvoru u Krku.

Pozivam sve svećenike, redovnike s boravištem na području biskupije te naše bogoslove, s dozvolom mjerodavnih poglavora, na sudjelovanje.

DNEVNI RED:

- 09.30 sati: u glavnoj lađi katedrale, pokorničko bogoslužje predvoditi će vlč. Zlatko Sudac. Za vrijeme isповijedi bit će izloženo Presveto sa zajedničkim zaključkom klanjanja;
- 10.30 sati: odmor uz osvježenje;
- 10.45 sati: biskupov osrvt na stanje u biskupiji i zajednička rasprava;
- 12.00 sati: postulator mr. Saša Ilijić predstaviti će program obilježavanja 100. obljetnice smrti sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića;
- 12.20 sati: izvještaji povjerenikâ i obavijesti. Svaki povjerenik neka pripremi svoj izvještaj i iznese plan za novu pastoralnu godinu.
- 13.00 sati: ručak i završetak sastanka.

✠ Ivica, biskup

Broj: 569/2019.

Krk, 27. rujna 2019.

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Jesenski Tečaj priprave za brak za područje o. Krka organizira se **u Krku** u dva termina: od 14. do 18. listopada i od 11. do 15. studenog. Tečaj će se odvijati u velikoj dvorani Biskupije, kroz 5 večeri, od 18.30 do 20.30 sati. Zainteresirani za tečaj moraju se prijaviti Uredu za obitelj. Prijavnicu mogu preuzeti sa mrežne stranice biskupijakrk.hr te je ispunjenu trebaju poslati na e-mail adresu Ureda: ured.obitelj@ri.t-com.hr

Za sudionike s otoka Raba tečaj će se održati **u Rabu** od 29. rujna do 3. listopada. Predbračni tečaj **u Novalji** održavat će se od ovoga puta kroz šest večeri u pastoralnom centru. Započinje u nedjelju 29. rujna i traje do uključivo petka 4. listopada 2019.

Za područje otoka Lošinja tečaj će se održati u u vjeronaučnoj dvorani **u Malom Lošinju** od 23. do 26. rujna te će se nastaviti od 30. rujna do 2. listopada, s početkom u 20.00 sati.

U Cresu se Tečaj neće održati u jesenskom terminu.

Neka župnici o Tečaju obavijeste sve zaručnike i mlađe bračne parove te ih potaknu na sudjelovanje. Na Tečaju mogu sudjelovati ne samo oni zaručnici koji se namjeravaju vjenčati tijekom sljedećih mjeseci nego i oni koji to planiraju učiniti kasnije; dapače i oni mlađi bračni parovi koji to nisu mogli učiniti prije ženidbe. Dobro je neprestano podsjećati mlade na potrebu dobre i pravovremene priprave na sakrament ženidbe.

✠ Ivica, biskup

Broj: 570/2019.

Krk, 27. rujna 2019.

KATEKUMENAT

Odrasli kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije pripremaju se zajednički na pojedinim područjima naše biskupije: u Krku za cijeli otok Krk, u Malom Lošinju za Lošinjski dekanat, u Cresu za Creski dekanat te u Rabu za otok Rab. Zainteresirani se javljaju svojim župnicima koji, u razgovoru s njima, trebaju ustanoviti imaju li te osobe potrebne preduvjete za primanje sakramenata te ih zatim prijavljuju u dekanatsko središte.

Priprava kandidata treba započeti u listopadu, održavati se barem jedanput tjedno i neprekidno trajati do Vazmenog bdijenja ili Duhova.

Priprava odraslih na sakramente kršćanske inicijacije za područje **otoka Krka** započinje u Krku, u ponедjeljak, 7. listopada u dvorani župnog stana u 20.00 sati.

Za zainteresirane s **područja Lošinja** katekumenat će započeti 7. listopada i odvijat će se u dvorani Župnog ureda s početkom u 19.30 sati.

Za kandidate s **otoka Cres** katekumenat će se od mjeseca listopada, ukoliko bude zainteresiranih, održavati u Cresu.

Za područje **otoka Raba** katekumenat će započeti 7. listopada i odvijat će se u prostoru župnog ureda.

Sve odredbe i upute o odvijanju katekumenata mogu se pronaći u *Službenom vjesniku Biskupije Krk*, 4/2011., str. 156.

✠ Ivica, biskup

Broj: 571/2019.

Krk, 1. listopada 2019.

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT

– 13. LISTOPADA 2019. –

Tradicionalno zavjetno hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj ove će se godine održati u nedjelju 13. listopada.

Budući da je ovogodišnji mjesec listopad papa Franjo proglašio Izvanrednim mjesecom misija za cijelu Crkvu, središnjem misnom slavlju, koje ćemo započeti u 11 sati, prethodit će, s početkom u 10.15 sati, prigodni polusatni preprogram kojeg priprema vlč. Božidar Volarić, povjerenik za misiju.

Pjevanje na svetoj misi animirat će udruženi zborovi župa Nerezine, Mali Lošinj i Veli Lošinj. Zavjetnu sliku Gospe Trsatske nosit će vjeroučiteljice Krčke biskupije. Ostale službe bit će podijeljene vjernicima laicima, predstavnicima otokâ naše biskupije.

Ceremonijaru vlč. Saši Ilijiću asistirat će naši bogoslovi, prema tada podijeljenim zaduzenjima te ministranti iz župa Mali Lošinj i Cres.

Svećenici pojedinih otoka, na čelu s dekanima, organizirat će prijevoz vjernika. Animirajte ih da sudjeluju na misnom slavlju kao i prigodnom preprogramu.

Pozivam svećenike da se u što većem broju, uz trsatsku braću franjevce, daju na raspolaganje za isповijed naših hodočasnika.

✠ Ivica, biskup

Broj: 573/2019.

Krk, 1. listopada 2019.

DOLAZAK BOGOSLOVA U SJEMENIŠTE »IVAN PAVAO II.« U RIJECI

Prema dopisu vlč. mr. sc. Maria Gerića, rektora Bogoslovnog sjemeništa »Ivan Pavao II.« u Rijeci, donosimo neke važne obavijesti za bogoslove.

U sjemenište bogoslovi trebaju doći 24. rujna do 17 sati, budući da toga dana u 19 sati započinju godišnje duhovne vježbe u Domu pastoralnih susreta *Domus Laurana* u Lovranu. Duhovne vježbe održavat će se od 24. do 27. rujna, a predvodit će ih vlč. Joel Catary, svećenik Porečke i pulske biskupije i profesor dogmatske teologije.

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Akademski i ujedno formativni godini započinje u utorak 1. listopada uobičajeno sv. Misom sa zazivom Duha Svetoga te inauguralkim predavanjem na Teologiji u Rijeci.

✠ Ivica, biskup

Broj: 574/2019.

Krk, 1. listopada 2019.

NAŠI SVEĆENIČKI KANDIDATI

Svećenički kandidati Krčke biskupije u akademskoj godini 2019./2020. jesu sljedeći:

- 1) u Bogoslovnom sjemeništu »Ivan Pavao II.« u Rijeci, odn. na filozofsko – teološkom studiju na Teologiji u Rijeci su: Zoran Maričević (II. godina) i Andrija Živković (V. godina);
- 2) Na filozofsko teološkom studiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu nalazi se Apolinar Barbiš (II. godina).

✠ Ivica, biskup

Broj: 575/2019.

Krk, 1. listopada 2019.

PERMANENTNA FORMACIJA MLADIH SVEĆENIKA

– LOVRAN, 12. I 13. STUDENOGA 2019. –

Metropolitanski institut u Rijeci javio nam je da će se permanentna formacija mlađih svećenika do 10 godina službe, na temu *Pastoral kulture*, održati 12. i 13. studenog 2019. u Domu pastoralnih susreta u Lovranu. Susret započinje 12. studenog u 9.30 sati, a završava 13. studenog s večerom.

Pozivam svećenike na koje se to odnosi da neizostavno sudjeluju na cijelokupnom programu.

✠ Ivica, biskup

Broj: 623/2019.

Krk, 24. listopada 2019.

GODIŠNJI ODMOR I IZBIVANJE IZ ŽUPE

Pitanje godišnjeg odmora svećenika određeno je Zakonom kanonskog prava, te svaki svećenik ima pravo svake godine uzeti potrebno i dosta vrijeme za odmor (kan. 283, § 2). Također je određeno i trajanje godišnjeg odmora za klerike od najviše mjesec dana neprekidno ili uz prekide, te da se u godišnji odmor ne ubrajaju dani posvećeni duhovnim vježbama (kan. 533, § 2).

Imajući sve ovo u vidu određujem da svaki klerik koji izbiva iz svoje službe, bilo zbog godišnjeg odmora ili nekog drugog razloga, više od tjedan dana o tome mora obavijestiti pismeno Biskupski ordinarijat (usp. Kan. 533, § 2). Prilikom obavijesti o izbivanju mora navesti klerika koji ga zamjenjuje i koje ovlasti mu je dao za vrijeme zamjene.

U slučaju da klerik izbiva manje od tjedan dana o tome mora obavijestiti svoga dekana, a ako dekan izbiva manje od tjedan dana iz župe o tome mora obavijestiti Biskupski ordinarijat. Neka dekani vode brigu o odsutnosti svećenika u svome dekanatu kako ne bi bila ugrožena pastoralna skrb vjernika. Ako neki svećenik izbiva previše iz svoje župe, neka ga dekan bratski upozori, a ako se isto ponašanje ponavlja neka o tome obavijesti Biskupski ordinarijat.

✠ Ivica, biskup

Broj: 624/2019.

Krk, 24. listopada 2019.

PODJELA PRVE PRIČESTI

Nakon višegodišnjih sugestija župnika i vjeroučitelja, a pošto sam saslušao mišljenje Prezbiterskog vijeća i Zbora savjetnika naše biskupije, te nakon što se o gornjem predmetu razgovaralo na posljednjem plenarnom sastanku našega prezbiterija, i imajući na umu propise Crkve (kan. 913, § 1), ovime se odlučuje da će se ubuduće, za redovite slučajeve, dijeliti sakrament Prve svete pričesti djeci trećeg razreda osnovne škole. Također se određuje kako će priprava za primanje sakramenta Prve svete pričesti trajati dvije godine: drugi i treći razred osnovne škole u redovitim prilikama (usp. Kan. 914). Ova pastoralna i školska godina neka bude godina prilagodbe, te je moguće podijeliti ovaj sakrament djeci bilo drugog, bilo trećeg razreda osnovne škole. Sljedeće pastoralne i školske godine neka ova odluka bude obvezujuća.

✠ Ivica, biskup

Broj: 625/2019.

Krk, 24. listopada 2019.

RASPORED PASTIRSKIH POHODA I DIJELJENJA SVETE POTVRDE

Nakon što sam saslušao mišljenje Prezbiterskog vijeća i Zbora savjetnika naše biskupije, te pošto se o gornjem predmetu razgovaralo na posljednjem plenarnom sastanku našega prezbiterija, ovime se odlučuje da će se ubuduće, počevši sa sljedećom godinom, za redovite slučajeve dijeliti sakrament sv. Potvrde djeci sedmog i osmog razreda osnovne škole. Podjela sv. Potvrde će biti u korizmeno i vazmeno vrijeme. U svim župama sakrament sv. Potvrde dijelit će se svake dvije godine, izuzev župe Krk i Mali Lošinj, u kojima će se sakrament sv.

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Potvrde dijeliti svake godine djeci osmoga razreda. Slavlje sv. Potvrde će biti subotom i nedjeljom, ovisno o rasporedu koji će biskup odrediti za tekuću godinu. Stoga dekani, u čijem je dekanatu predviđeno slavlje sv. Potvrde sljedeće godine, moraju Biskupskom ordinarijatu dostaviti popis župa s brojem kandidata za sv. Potvrdu iz svoga dekanata, najkasnije do kraja rujna. Ovakav način prijave župe i dekanata za Krizmu neka se vrši i ubuduće.

Ovom odlukom se mijenja dosadašnja uredba po pitanju Pastirskih pohoda (*Okružnice Biskupskog ordinarijata Krk*, god. 1991., broj: I, str. 3; Broj: 92/1991.), kao i odredba Dekanskih kanonskih vizitacija (*Službeni vjesnik Biskupije Krk*, god. 2011., br. 4; Broj: 522/2011.). Od sada pa nadalje se određuje da će se uz slavlje sv. Potvrde u župi vršiti Pastirski pohod ili Dekanska kanonska vizitacija po sljedećem redu:

1. Uz prvo sljedeće slavlje sv. Potvrde po župama Dekani će izvršiti kanonsku vizitaciju župa svojeg dekanata (usp. Kan. 555, § 4). Nakon vizitacije župnog ureda i finansijskog poslovanja župe, dekani će sastaviti zapisnik sa dekanske vizitacije i pohraniti ga u Dekanskom uredu, a kopiju poslati Biskupsom ordinarijatu.

2. Iduća kanonska vizitacija župa će se izvršiti prilikom sljedećeg slavlja sv. Potvrde u dotičnom dekanatu koji je po rasporedu. Kanonsku vizitaciju župa će izvršiti biskup ili njegov delegat.

3. Iduću kanonsku vizitaciju župe izvršiti će biskup osobno prilikom Pastirskog pohoda župe, te slavlja sv. Potvrde, ako te godine bude kandidata.

Iz ovog rasporeda izuzetak su župe Krk i Mali Lošinj, gdje će se Pastirski pohod ili kanonska vizitacija vršiti svake dvije godine, a krizma će biti svake godine.

Prilikom Pastirskog pohoda ili kanonske vizitacije, kako je gore navedeno, osoba koja je te godine zadužena za kanonsku vizitaciju treba se susresti s kandidatima za sv. Potvrdu, njihovim roditeljima i kumovima, te s članovima Župnog pastoralnog vijeća, Župnog ekonomskog vijeća, članovima Caritasa, članovima župnog pjevačkog zbora, čitačima, ministrami i drugim župnim suradnicima, kako već priliike budu nalagale. Način i vrijeme susreta će odrediti osoba koja vrši Pastirski pohod ili kanonsku vizitaciju, te o tome pravovremeno obavijestiti župnika. U slučaju da župa ima mali broj kandidata za sv. Potvrdu ili u slučaju malog broja župnih suradnika neke župe, susret se može upriličiti i za više župa zajedno.

Raspored slavlja sv. Potvrde i vizitacije vršit će se po modelu:

Godina:	Krizma:	Vizitator:
2020.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Dekan
2021.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Dekan
2022.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Biskup ili delegat
2023.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Biskup ili delegat
2024.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Biskup
2025.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Biskup
2026.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Dekan

2027.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Dekan
2028.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Biskup ili delegat
2029.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Biskup ili delegat
2030.	Dekanati: Mali Lošinj, Omišalj i Vrbnik	Biskup
2031.	Dekanati: Cres, Rab i Krk	Biskup

✠ Ivica, biskup

Broj: 626/2019.

Krk, 24. listopada 2019.

SVEĆENIČKA OPORUKA I NJEZINO ČUVANJE

Tema svećeničke oporuke i prije je bila obrađena kao krajevno pravo naše biskupije prilikom čega je određeno da se sastavi svećenička oporuka, kao i poziv da se kopija primjerka iste može povjeriti na čuvanje kod povjerljive osobe ili u Ordinarijat (*Okružnice Biskupskog ordinarijata Krk*, god. 1973., br. 2; Broj: 192/1973.). U tom istom tonu, ovaj poziv je učinjen i nedavno pod naslovom *Svećenička oporuka* (*Službeni vjesnik Biskupije Krk*, god 2018., broj 1; Broj: 74/2018.).

Uvezši sve razloge na razmatranje, ovime se određuje da svaki svećenik Krčke biskupije mora napisati svoju svećeničku oporuku i dostaviti je na čuvanje u Biskupski ordinarijat do kraja 2019. godine.

Ovim putem želim podsjetiti da je u Službenom vjesniku naše biskupije već određeno kako svećenička oporuka mora izgledati (*Službeni vjesnik Biskupije Krk*, god. 2008., broj 5; Broj: 746/2008.):

1. Svaki je svećenik, neposredno nakon prezbiteralnog ređenja, obvezan sastaviti oporuku koja je valjana prema građanskom zakonodavstvu te je dostaviti Biskupskom ordinarijatu.

2. Oporuka treba biti sastavljena svjesno, slobodno i osobno, napisana vlastoručno i potpisana. Može biti napisana i pisaćim strojem ili na računalu, te potpisana vlastoručno od oporučitelja i dvojice svjedoka. Oporuka napisana pisaćim strojem ili računalom, a bez potpisa svjedoka, ovjerava se kod javnog bilježnika.

3. Oporuka mora sadržavati sljedeće elemente:

- raspoljiva pokretne i nepokretne vlastite imovine prema osobnoj volji;
- mjesto ukopa;
- sredstva za dostojan ukop;
- izvršitelj oporuke.

4. Neka se u ostavštini ne zaborave ustanove formacije klerika i ustanove koje skrbe za dostojan klerički život.

5. Volju oporučitelja dužan je izvršiti u oporuci određeni izvršitelj oporuke. Ako u oporuci imenovani izvršitelj iz opravdanog razloga ne može izvršiti svoju dužnost, oporučitelja će odrediti dijecezanski biskup.

✠ Ivica, biskup

Broj: 627/2019.

Krk, 24. listopada 2019.

SPOMEN IMENA POKOJNIKA U SV. MISI

Spominjanje imena pokojnika u Euharistiji za koje se prikazuje Misna nakana (usp. Kan. 901), uvjek je osjetljivo pitanje, te se treba voditi pastoralnom razboritošću i izbjegavanjem bilo kakve zbumjenosti među vjernicima. Euharistijsko slavlje čin je samoga Krista i Crkve, te valja vjernike poučiti da određena Misna nakana koju svećenik prikazuje u Euharistiji ne znači njezino privatiziranje od osobe po čijoj se nakani ta ista prikazuje (kan. 945 § 1).

Nakon što sam saslušao mišljenje Prezbiteralnog vijeća i Zbora savjetnika naše biskupije, te pošto se o gornjem predmetu razgovaralo na posljednjem plenarnom sastanku prezbiterija naše biskupije, smatram da za našu biskupiju nema zapreke da se u Euharistiji spominju imena pokojnika za koje se ona prikazuje. Stoga određujem da se od sada prilikom slavlja Euharistije u redovitim prilikama mogu spominjati imena pokojnika i to samo u Molitvi vjernika, kao zadnji zaziv iste. Neka se u redovitim prilikama ne spominju imena pokojnika na početku ili u samoj euharistijskoj molitvi, izuzev Sprovodne Mise. Ako se radi o koncelebraciji svećenika, može se spomenuti u zadnjem zazivu Molitve vjernika imena svih pokojnika za koje svećenici prikazuju tu Euharistiju. Spominjanje imena pokojnika neka se ne vrši nedjeljom i svetkovinama. Misne nakane se mogu objaviti u župnim listićima ili na oglasnim pločama župe. Župe u kojima nije običaj spominjanja imena pokojnika u Euharistiji, nisu obvezne uvesti ovaj običaj, ali nema ništa protivno tome da ga uvedu, ali neka svakako po gornjoj uputi objave popis misnih nakana.

✠ Ivica, biskup

➤ DODATAK ODREDBAMA:

Budući da se na Prezbiteralnom vijeću i Zboru savjetnika, kao i na posljednjem plenarnom sastanku našeg prezbiterija razgovaralo i o drugim stvarima koje trebaju pratiti naša liturgijska slavlja podsjećam na ***Smjernice za dolično uređenje liturgijskih slavlja***, koje su objavljene iz našeg Ordinarijata 2011. godine (u tiskanom obliku svećenici će ih dobiti kao prilog ovom *Službenom vjesniku*, a mogu se pronaći i na našim web stranicama, pod rubrikom »Za župnike«), te ih se treba i nadalje držati.

✠ Ivica, biskup

BISKUPIJSKI SUSRET VJEROUČITELJA I ODGOJITELJICA U VJERI

– KRK, 21. RUJNA 2019. –

Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri naše Biskupije održat će se u sуботу 21. rujna 2019. u Krku.

Mr. Anton Peranić, predstojnik

**KATEHETSKA JESENSKA ŠKOLA ZA ODGOJITELJE U VJERI
OSOBA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU**

– ZAGREB, 18. I 19. LISTOPADA 2019. –

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje Katehetska škola za odgojitelje u vjeri osoba s teškoćama u razvoju održat će se 18. i 19. listopada 2019.

Mjesto održavanja: Nadbiskupijski pastoralni institut Zagreb, Kaptol 29a. Prijavljuje se na www.ettaedu.eu.

Mr. Anton Peranić, predstojnik

**KATEHETSKA JESENSKA ŠKOLA ZA ODGOJITELJE U VJERI
U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA**

– ZAGREB, 8. I 9. STUDENOГ 2019. –

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje Katehetska jesenska škola za predškolski vjerski odgoj održat će se 8. i 9. studenoga 2019. Mjesto održavanja: Nadbiskupijski Pastoralni Institut Zagreb, Kaptol 29a. Prijavljuje se na www.ettaedu.eu.

Mr. Anton Peranić, predstojnik

**SUSRET MONS. IVICE PETANJKA S RAVNATELJIMA
ODGOJNO OBRAZOVNIХ INSTITUCIJA NA PODRUČJU KRČKE BISKUPIJE**

– KRK, 11. PROSINCA 2019. –

Susret biskupa mons. Ivice Petanjka s ravnateljicama i ravnateljima dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola te odgojnog doma na području Krčke biskupije u kojima se provodi vjeronauk i odgoj u vjeri održat će se 11. prosinca 2019. u Biskupskom domu u Krku.

Mr. Anton Peranić, predstojnik

➤ **POVJERENSTVO ZA MLADE**

Broj: 11/2019.

Banjol, 10. rujna 2019.

PLANIRANA DOGAĐANJA ZA MLADE U PASTORALNOJ GODINI 2019./2020.

I ove godine odbor za pastoral mladih pripremio je program za naše mlade za nadolazeću pastoralnu godinu, kako slijedi:

Prvi susret održat će se 28 i 29. rujna u svetištu Majke Božje Goričke na otoku Krku i s njime ćemo, već tradicionalno, započeti novu školsku i akademsku godinu. Susret će, uz nas svećenike, voditi vjeroučitelj Marin Miletić sa svojim skautima.

Nakon toga će se od 22. do 24. studenog u »Betanija« održati duhovna obnova za mlade koju će predvoditi don Mihovil Kurkut SDB.

Od 26. prosinca do 1. siječnja 2020. mladi će imati priliku dočekati Novu Godinu na TAIZE susretu u Poljskoj.

Tradicionalni susret mladih u Cresu povodom blagdana don Bosca bit će 25. siječnja 2020. Korizmena duhovna obnova za mlade u »Betaniji« bit će od 6. do 8. ožujka 2020., a susret mladih članova pjevačkih zborova u Vrhu 25. travnja 2020. Nacionalni susret mladih održat će se u Zagrebu 9. i 10. svibnja 2020.

O svim susretima bit će pravovremeno informirani putem e-maila.

Geslo ove pastoralne godine je »Kršćanin, čovjek za druge« te će se kroz sve susrete ova tema obrađivati na različite načine kroz koje ćemo mlade pokušati senzibilizirati na činjenje konkretnih djela Božjega milosrđa.

Od desetog mjeseca na Facebook stranici Mladi Krčke biskupije redovito ćemo objavljivati poticajne sadržaje za mlade te najave i izvještaje sa susreta, pa potičite vaše mlade kako na sudjelovanje na susretima tako i na praćenje te stranice.

Preporučam u vaše molitve na poseban način naše mlade te rad ovog povjerenstva jer nam je takva vrsta pomoći itekako potrebna.

Svima Vam od srca zahvaljujem i pozdravljam!

Marin Hendrih, povjerenik

➤ **POVJERENSTVO ZA PASTORAL DUHOVNIH ZVANJA**

DUHOVNA OBNOVA ZA DJEČAKE 7. I 8. RAZREDA

— ĆUNSKI, 25. – 27. LISTOPADA 2018. —

U Domu za duhovne susrete »Betanija« u Ćunskom na otoku Lošinju, Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja organizira duhovnu obnovu za dječake naše biskupije. Pozivaju se dječaci, polaznici 7. i 8. razreda osnovne škole. Susret će se održati od 25. do 27. listopada. Započet će u petak u večernjih satima te završava u nedjelju s ručkom.

Pozivaju se stoga župnici da potaknu ministrante i dječake u kojima prepoznaju želju za duhovnim rastom ili znakove duhovnog zvanja da ih prijave na susre na broj mobitela: 098-1766831 ili na e-mail: anton.budinic@gmail.com

Potrebno je da sudionici ponesu osnovne stvari koje su potrebne za trodnevni boravak izvan roditeljske kuće te sportsku opremu (tenisice i trenirku) radi mogućeg odlaska u prirodu.

Sudionike treba prijaviti do ponedjeljka 21. listopada.

Anton Budinić, povjerenik

➤ **POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA**

PREDBOŽIĆNA OBNOVA ZA REDOVNICE

— MALI LOŠINJ, 4. PROSINCA 2019. —

Ovogodišnja adventska, predbožićna duhovna obnova za redovnice održat će se u srijedu 4. prosinca 2019. godine u samostanu Službenica Milosrđa (Ancelle) u Malom Lošinju. O detaljima susreta bit će naknadno izvješćeni.

Zvonimir Badurina Dudić, povjerenik

➤ **APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO**

HODOČAŠĆE ŽENA U ZAGREB NA GROB SL. BOŽJE MARICE STANKOVIĆ

— ZAGREB, 8. LISTOPADA 2019. —

Uobičajeno hodočašće žena Krčke biskupije u Zagreb na obljetnicu smrti sl. Božje Marice Stanković 8. listopada ove godine pada u utorak.

Prijave se primaju u župnom uredu Krk do 15. rujna ili do popunjavanja autobusa. Prilikom prijave potrebno je ostaviti broj telefona kako bi se zainteresiranim povratno moglo javiti detalje o hodočašću.

Mirjana Žužić

**100. OBLJETNICA ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA
BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA
(1920. – 2020.)**

Kao što je već bilo rečeno na plenarnom svećeničkom sastanku, ovu visoku obljetnicu smrti sl. Božjega obilježit ćemo kroz godinu dana. Za geslo je odabrana Mahnićeva sintagma: ***Više svjetla.***

NAJAVA DOGAĐANJA I POZIV

➤ Krk, 14. prosinca 2019.:

POČETAK OBILJEŽAVANJA 100. OBLJETNICE SMRTI SL. BOŽJEGA ANTUNA MAHNIĆA

U subotu, 14. prosinca 2019. svečanom svetom misom u krčkoj katedrali koju će predvoditi kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, u koncelebraciji nad/biskupa metropolije i svećenika naše biskupije.

Otvaranje godine obilježavanja bit će i biskupijska proslava 30. obljetnice biskupske posvećenja kardinala Josipa Bozanića za biskupa koadjutora krčkog.

16,00 – svečani ulaz kardinala i prigodni program »Adventsko svjetlo«;

17,00 – svečana sveta misa;

– nakon mise druženje i okrjepa u dvorani Biskupije.

Svetu misu iz Krčke katedrale prenosit će LaudatoTV.

Mole se svećenici da potaknu svoje župljane te da organizirano dođu u katedralu na ovo dvostruko slavlje.

➤ Krk, korizma 2020:

HODOČAŠĆA DEKANATA NA GROB SL. BOŽJEGA

U dogovoru s dekanima odredit će se koje će korizmene subote hodočastiti koji dekanat.

Hodočasnički program:

- Okupljanje na Kamplinu, hodočasnička procesija prema katedrali.**
- Posjet grobu i osobna molitva.**
- Pobožnost Križnog puta (mogućnost za svetu ispovijed).**

- Sveta misa. (Svećenici dekanata neka među sobom odaberu predvoditelja i propovjednika. Također neka organiziraju Zbor, čitače i ministrante).
- Posjet prigodnoj izložbi o sl. Božjemu u crkvi sv. Kvirina.

➤ Krk, subota 12. prosinca 2020.:

MEDUNARODNI ZNANSTVENI SIMPOZIJ O 100. OBLJETNICI SMRTI SL. BOŽJEGA

➤ Krk, nedjelja 13. prosinca 2020.:

SVEČANA PROSLAVA U POVODU 100. OBLJETNICE SMRTI

➤ Zagreb, ponedjeljak 14. prosinca 2020.:

SVEČANA SVETA MISA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Postulatura je pripremila:

- prigodne naljepnice za blagoslov obitelji s likom sluge Božjega. Naljepnice prema traženoj količini možete preuzeti u knjižari sv. Kvirin po cijeni od 0,50 lipa/komad;
- prigodnu zastavu za svaku župu s likom sluge Božjega i geslom obilježavanja. Zastave će biti dostavljene na župne urede, a namijenjene su postavljanju u župnim i samostanskim crkvama kao podsjetnik i poziv na molitvu i zagovor. Cijena po komadu iznosi 180 kn.
- sličice s likom i molitvom za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega. U ovoj godini nastavimo s molitvom i spomenom svakog 14. u mjesecu.

Budući da Postulatura djeluje od prikupljenih milodara i dobročinitelja, ukoliko ste u mogućnosti bit ćemo Vam zahvalni za donaciju i pomoći u sufinanciranju materijala.

**HIMAN *PRESJAJNA LUČI*
O 100. OBLJETNICI ROĐENJA ZA NEBO
SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA**

Za ovu prigodu skladan je himan *Presjajna luči* autora Šime Marovića (glazba) i Ante Mateljana (tekst). Himan će biti poslan svim zborovima u našoj biskupiji kako bi se tijekom ove godine pjevao u našim župama, a posebno prigodom okupljanja u katedrali.

PRESJAJNA LUČI

O 100. obljetnici rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića

Moderato $\text{♩} = 80$

stihovi: don Ante Mateljan
glazba: don Šime Marović (2019.)

Moderato $\text{♩} = 80$

S. A.

mf

1. Od Bo - ga po - zvan i na - ro - du po - slan, pri - ja - telj pu - ka,
2. Va - tre - na du - ha, su - rad - ni - če Kri - stov, u - či - telj vje - re,
3. Na nji - vi Bo - žjoj kr - čiš pu - te no - ve, Hr - vat-skom ši - riš
4. I - su - su Kri - stu po - kla - njaš se smjer - no, na - zo - čnom traj - no
5. Slo - ven-skog ro - da, hr - vat-sko - ga du - ha, ba - šti - ni vje - ran,

T. B.

Org.

mf

S.
A.

1. za - štit-nik si - ro - ta, kor - mi - lom Cr - kve u - prav - ljaš pod ges - lom: "Na -
 2. do - bar pa - stir svi - ma, pred Bo - god skru - šen, pred zlom ne - u - stra - šiv, u
 3. I - su - so - vo dje - lo! Pro - roč - ki sna - žno sva - ko ti je slo - vo, za
 4. u o - taj - stvu sve - tom, ne - kr - vnom žr - tvom krije - pljen sa ol - ta - ra, za
 5. e - van - đe - lju o - dan, sto - ljet - nog bla - ga gla - go - lji - ce ču - var, na

T.
B.

Org.

S.
A.

1. če - lo vje - re, pra - vi - lo ži - vo - ta.
 2. du - hu bo - gat, o - tac ne - volj - ni - ma!
 3. mir i prav - du na - pi - sa - no smje - lo.
 4. vječ - no svje - tlo svje - do - čiš pred svije - tom.
 5. prav - di tu - žen, u tu - di - nu pro - gnan.

T.
B.

Org.

PRIPJEV

A. *mf* U - re - su di - čni bi - sku - pi - je kr - čke,

T.

Org.

A. *f* dje - lat-nom vje - rom što svije - tliš i da - nas, pre - sjaj-na lu - či,

T.

Org.

S.

A.

T.

B.

Org.

bi - sku-pe An - tu - ne, pred li-cem Bo - žjim, za - go - va - raj za nas!

(Za četveroglasni mješoviti zbor)

AKCIJA »PLAMEN ZA DVOSTRUKO DOBRO«

Tijekom listopada uoči svetkovine Svih svetih u većini župa naše biskupije provodi se akcija »Plamen za dvostruko dobro«. Akcija je to kojom Caritas Biskupije Krk potiče vjernike da kupnjom lampiona za grobove svojih dragih pokojnika učine i djelo milosrđa za žive.

Cilj akcije je prikupljanje financijskih sredstava za pomoć siromašnjim učenicima i studentima iz naše biskupije te za potrebe župnoga Caritasa. Župljani će prigodne lamente u obliku srca označene amblemom Caritasa moći nabaviti po cijeni od 10 kuna u onim župama koje se uključe u akciju ili u biskupijskoj knjižari *Sveti Kvirin* u Krku. Biskupijski Caritas osigurava dovoljan broj lampiona za sve župe. Plamen ljubavi ovom svjećom gori na grobovima naših najmilijih i u domovima potrebnih koji nas okružuju.

SUSRET VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

Kao i svake godine uoči Nedelje Caritasa održati će se sastanak voditelja svih župnih caritasa s područja biskupije. Uz prisutnost svih djelatnika biskupijskog Caritasa na čelu s njegovim predsjednikom biskupom Ivicom, te voditeljima svih župnih caritasa razmotriti će se godišnji rad i djelovanje kako biskupijskog tako i župnih Caritasa. Za svoje župe voditelji će moći preuzeti materijale za Nedjelju Caritasa, prigodne letke s omotnicama za dobrovoljni prilog. O točnom danu susreta voditelji će biti pravovremeno obaviješteni.

➤ **Izvještaji:**

SEZONSKI PROJEKTI CARITASA BISKUPIJE KRK

2) KUĆA ZA ODMOR U MARTINŠĆICI

U Martinšćici kao u snovima...

Već četrnaestu sezonu Caritas Biskupije Krk u suradnji s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije omogućuje siromašnim obiteljima iz Slavonije besplatan odmor na moru. Ovoga ljeta kroz projekt je prošlo 15 obitelji odnosno 89 osoba od čega 54 djece. Ostvareno je preko 1.000 noćenja. Za ovaj projekt koristi se župna kuća u Martinšćici na otoku Cresu koju svake godine grupa redovnih volontera biskupijskog Caritasa pripremi za dolazak obitelji.

2) PROJEKT »PRIJATELJI S MORA«

Koliko smo mi ljudi blago i bogatsvo jedni drugima...

Ove godine Caritas Biskupije Krk prvi puta organizirao je projekt »Prijatelji s mora«, kojim se ponudilo iznajmljivačima privatnoga smještaja mogućnost da prime bez naknade jednu obitelj iz Slavonije koja si ne može sama priuštiti odlazak na more. U projektu je uspješno sudjelovalo 10 obitelji, 50 osoba te gotovo 30 djece s područja Slavonije.

SUSRET CARITASA BISKUPIJE KRK I ŽUPE NOVALJA

Dana 03. rujna djelatnici biskupijskog Caritasa, na čelu s ravnateljem mons. Ivanom Milovčićem, posjetili su Caritas Župe Novalja. S početkom u 12 sati održan je sastanak odbora Caritasa Župe Novalja i predstavnika Caritasa Biskupije Krk, na kojem se nastojalo približiti aktivnosti i djelovanje biskupijskog Caritasa, a sve u vidu još bolje suradnje i povezanosti župnog i biskupijskog Caritasa. Uzimajući u obzir jednu od glavnih djelatnosti biskupijskog Caritasa, a to je poticaj i podrška župnim caritasima, moglo se čuti na koje izazove nailazi župni Caritas te njihove prijedloge. Nakon službenog djela u 14:00 sati nastavilo se neformalno druženje na ručku te je time završen ovaj susret na obosatrano zadovoljstvo i korist.

DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

LIPANJ

19. u katedrali predvodio misu i procesiju svetkovine Tijelova;
22. primio u posjet s. Dominiku Zec;
25. sudjelovao na Hodočašću svećenika Riječke metropolije i Zadarske nadbiskupije na Udbini;
26. primio u posjet g. Garija Cappelija, ministra turizma;
27. primio u posjet g. Darija Vasilica, gradonačelnika grada Krka sa suradnicima zbog predstavljanja projekta o gradnji Gradskog muzeja u Krku;
28. sudjelovao na danu svećeničkog posvećenja otoka Krka na Glavotoku;
29. lipnja – 3. srpnja kao predsjednik Vijeća za misije, sudjelovao na susretu misionara u Splitu.

SRPANJ

04. u Biskupskom dvoru u Krku sudjelovao na sastanku s članovima Konzervatorskog odjela iz Rijeke i Restauratorskog zavoda iz Zagreba u vidu obnove kompleksa Krčke katedrale;
06. na Drenovi nazočio obilježavanju 120. obljetnice utemeljenja Družbe sestara Srca Isusova;
08. u Grubišnom Polju nazočio susretu svećenika iz svoje studenske generacije;
09. – 11. u Krku primio bogoslove na tradicionalno ljetovanje;
10. susreo se u katedrali s djelatnicima riječkog Konzervatorskog odjela;
11. primio vlč. Mata Žica;
17. primio u posjet gđu. Kolindu Grabar Kitarović, predsjednicu RH;
20. propovijedao na mladoj misi vlč. Kristijana Perovića;
23. primio bogoslova Apolinara Barbiša.

KOLOVOZ

02. u franjevačkom samostanu u Pazinu slavio svetu misu i propovijedao u prigodi tradicionalnog hodočašća »Rim«;
05. slavio svetu misu povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Svetištu M.B. Goričke;
14. predvodio procesiju i slavio misu bdjenja Velike Gospe u svetištu M.B. Goričke;
15. u katedrali slavio svečanu svetu misu povodom svetkovine Velike Gospe;
18. primio u posjet fra Štefana Kožuha, OFMCap;
19. – 23. sudjelovao na duhovnim vježbama na Košljunu;
24. nazočio proslavi bl. Miroslava Bulešića u Svetvinčentu;
29. nazočio ručku na završetku II. turnusa duhovnih vježbi za svećenike u Krku;
 - poslijepodne primio u Biskupskom domu čestitare u prigodi imendana i rođendana;
31. u Mariji Bistrici slavio svetu misu u prigodi 28. Velikogoričkog hodočašća;
 - posjetio karmel bl. Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici i susreo se sa ss. Karmelićankama.

RUJAN

13. u Zagrebu nazočio sastanku Odbora za Hrvatski papinski zavod sv. Jeronima;
14. u Zrinju suslavio svetu misu i nazočio blagoslovu novoizgrađene spomen-crkve Našašća sv. Križa, te susretu Zrinjana;
 - Navečer predvodio svetu misu i propovijedao u sisačkoj katedrali uz patron Uzvišenja sv. Križa;
16. primio mons. Ivana Milovića, ravnatelja biskupijskog Caritasa;
17. u zagrebačkoj Dubravi slavio svetu misu i propovijedao u prigodi blagdana Rana sv. Franje;
21. u katedrali slavio svetu misu i nazočio susretu vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri Krčke biskupije;
 - nazočio godišnjoj skupštini članova Pokreta za Život;
22. u samostankoj crkvi u Kamporu posvetio novi oltar;
24. nazočio na Teološko pastoralnom susretu u Rijeci;
 - poslijepodne posjetio mons. Andra Depikolozvana u sušačkoj bolnici
26. u Poljicima slavio svetu misu i propovijedao u prigodi župne svetkovine sv. Kuzme i Damjana, te prigodom obnove župne crkve;
27. nazočio i održao predavanje na redovničkome tjednu u zagrebačkoj Dubravi;

28. u Krku primio u posjet delegaciju Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije u prigodi njihovog posjeta Caritasu Krčke biskupije;
29. u svetištu Majke Božje Goričke slavio svetu misu s mladima biskupije u prigodi prvog susreta mladih u ovoj pastoralnoj godini;
30. u Martinšćici predvodio župnu svetkovinu sv. Jeronima o 540. obljetnici prisustva franjevaca trećoredaca u istoj župi.

LISTOPAD

01. prisustvovao početku ak. godine na Teologiji u Rijeci;
02. u Krku održao sastanak novog prezbiteralskog vijeća i konzultora;
04. kod franjevaca trećoredaca u Krku predvodio misno slavlje prigodom svetkovine sv. Frane Asiškoga;
09. sudjelovao na jesenskom plenarnom sastanku svećenika u Krku;
11. nazočio i uputio pozdrav na međunarodnom simpoziju crkvenih pravnika u Malinskoj;
 - poslijepodne u Baški predvodio svetu misu i propovijedao u sklopu međunarodnog simpozija crkvenih pravnika;
13. predvodio misno slavlje i propovijedao na biskupijskom hodočašću Majci Božjoj Trsatskoj prigodom čega je obilježen Izvanredni mjesec misija;
15. predsjedao sjednicom Odbora za pastoral zdravstvenih djelatnika;
16. – 18. sudjelovao na 59. plenarnom zasjedanju HBK;
19. u prostorima Teološkog fakulteta u Zagrebu nazočio znanstvenom kolokviju *Sluga Riječi* u povodu 20. obljetnice smrti prof. dr. Tomislava Janka Šagi-Bunića;
25. u Krku primio povjerenika za pastoral obitelji vlč. Antona Valkovića i gđu. Jožettu Blažić;
26. u posjeti svećenicima u Lunu u Novalji;
27. u Supetarskoj Dragi slavio svetu misu i krstio četvrto dijete u obitelji Buza-Vidas;
28. u Krku primio u posjet fra Ivicu Strčića;

➤ SVEĆENICI

IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI U BISKUPIJI KRK

Odlukom krčkog biskupa mons. Ivice Petanjka došlo je do sljedećih razrješenja i imenovanja i u Krčkoj biskupiji:

Vlč. Anton Depikolozvane razrješuje se službe župnog upravitelja župâ Beli, Dragozetići i Predošćica.

Vlč. Josip Kosić razrješuje se službe župnika u Supetarskoj Dragi.

Vlč. Ranko Papić razrješuje se službe povjerenika za duhovna zvanja.

Vlč. Anton Budinić imenuje se povjerenikom za duhovna zvanja.

Vlč. Saša Malović, mladomisnik, imenuje se župnim vikarom u Rabu i župnim upraviteljem Supetarske Drage.

Vlč. Kristijan Perović, mladomisnik, imenuje se župnim vikarom u Cresu i župnim upraviteлом Belog, Dragozetića i Predošćice.

Vlč. Zlatko Sudac stavlja se na raspolaganje Biskupu.

➤ **OBAVIJEST**

VJERONAUK ZA ODRASLE U KRKU

S novom pastoralnom godinom, započinje u župi Krk i nova godina vjeronaučnih susreta za odrasle. Susrete predvodi mons. Valter Župan, biskup u miru, u dvorani Biskupije, srijedom nakon večernje župne mise.

Susreti se preporučaju svim odraslim vjernicima, ne samo u župi Krk, nego i zainteresiranim s područja otoka Krka, koji žele na jednostavan način naučiti ili obnoviti znanje o istinama kršćanske vjere. Mole se župnici da o ovome obavijeste svoje župljane.

➤ **IZVJEŠTAJI**

VLČ. SAŠA MALOVIĆ U MALOM LOŠINJU PROSLAVIO MLADU MISU

– MALI LOŠINJ, 16. LIPNJA 2019. –

U nedjelju 16. lipnja vlč. Saša Malović proslavio je mladu misu u svojoj rodnoj župi Mali Lošinj.

Mladomisničko slavlje započelo je na ulazu roditeljskog doma gdje su otac Mirko i majka Olivera podijelili svome sinu jedincu roditeljski blagoslov. Uz svečanu zvonjavu zvona, kompananjem i pjevanjem, procesija se uputila prema župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije. Gotovo je cijeli put kojim je prolazio mladomisnik, bio svečano ukrašen cvijećem, posebnim plahtama i zastavicama.

Po ulasku u crkvu, vlč. Sašu je pozdravio župnik don Robert Zubović i uveo mladomisnika u svečano misno slavlje. Koncelebriralo je 25 svećenika, a sudjelovali su i bogoslovi riječke bogoslovije, uz 40-ak domaćih ministranata, brojnih prijatelja i gostiju iz Lošinja i susjednih kvarnerskih otoka.

U prigodnoj homiliji domaći sin svećenik vlč. Luka Paljević podsjetio je kako je mladomisnik za svoje mlatomisničko geslo izabrao Isusove riječi: *Ja sam Put, Istina i Život.* »Da Bog ljubi čovjeka, da mu je bliz, da ga ne osuđuje već spašava, to je istina koju smo pozvani naviještati. To je radosna vijest koju u prvom redu svećenik propovijeda. Život? Vlč. Saša je izabrao život svećenika, život posvećen Bogu, Gospodinu koji ga je pozvao. Put? To je Kristov put blizine čovjeku, put samilosti i milosrđa, poput Isusova odnosa prema gubavcu kojeg su svi izbjegavali, ili prema ženi grešnici koju su svi osudili, svi osim Njega.«

Nakon mise, slavlje se nastavilo na prostranom trgu zvanom »pjacal« ispred župne crkve. Prema lijepom mjesnom običaju na večer je u crkvi bila svečana pjevana Večernja-Vespere u čast blagdana Presvetog Trojstva koju je također vodio vlč. Saša Malović.

MLADA MISA VLČ. KRISTIJANA PEROVIĆA**– BRINJE, 20. SRPNJA 2019. –**

Vlč. Kristijan Perović, svećenik Krčke biskupije, svoju je mladu misu slavio 20. srpnja u Župi Uznesenja BDM u Brinju (Lika). Bila je to prva mlada misa u ovoj župi nakon dugih 49 godina.

Mladoj misi prethodila je trodnevna priprava. Prvi je dan trodnevnice predvodio vlč. Ivan Butum, župnik Borovice iz susjedne Bosne i Hercegovine, Kristijanov prijatelj i kolega iz bogoslovske dana u Sarajevu.

Drugi je dan trodnevnice predvodio vlč. Mario Gerić, župnik na Kozali i novoimenovani rektor Bogoslovnog sjemeništa u Rijeci, gdje je vlč. Kristijan proveo tri godine.

Zadnji je dan priprave bio bogatiji programom: svetu misu predvodio je vlč. Anton Pešanić, župnik Kornića, gdje je vlč. Kristijan bio na praktikumu kao bogoslov i proveo đakonsku godinu. Nakon mise uslijedilo je euharistijsko klanjanje koje je predvodio župnik župe Katuni, don Mijo Grozdanić, a pjesmom animirali mladi iz njegove župe. Velik broj tih mladih potječe iz obitelji pokojnog don Ivana Babića koji je najzaslužniji da je Kristijan postao svećenik i koji je trebao propovijedati na ovoj mladoj misi, ali ga je Gospodin tјedan dana nakon svećeničkog ređenja vlč. Kristijana pozvao k sebi.

Umjesto don Ivana, propovjednik na mladoj misi bio je biskup krčki mons. Ivica Petanjak, koji se prisjetio don Ivana i okupljenima uputio svoju pastirsку riječ.

Misno je slavlje, na kojem je prisustvovalo tridesetak svećenika, okrunjeno mlađomisničkim blagoslovom.

**10. PROSLAVA DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI
U SVETIŠTU MAJKE BOŽJE GORIČKE**
– BATOMALJ, 5. KOLOVOZA 2019. –

I ove je godine centralna proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja te obljetnica oslobodilačke operacije »Oluja« na otoku Krku, održana 5. kolovoza u Batomlju, u Svetištu Majke Božje Goričke.

Okupljene branitelje, članove njihovih obitelji i obitelji poginulih te sve prisutne uvodno je pozdravio domaćin, rektor Svetišta vlč. Marinko Barbiš istaknuvši kako je ovo jubilarno deseto okupljanje na ovom svetom mjestu. Misno slavlje predvodio je i prigodnu homiliju uputio krčki biskup Ivica Petanjak.

Po svetoj misi, nakon intoniranja hrvatske himne i održane minute šutnje za poginule, kroz kratak prigodni program okupljene je proveo Neno Gržetić. U ime koordinacije načelnika i gradonačelnika, prigodnom riječju prisutne je pozdravio načelnik Općine Baška Toni Juranić, naglasivši ponovno legalnost vojno redarstvene operacije Oluja, kojom je oslobođen veliki dio okupiranog hrvatskog teritorija i kojom su stvoreni uvjeti za normalno funkcioni-

ranje hrvatske države. Goran Frgačić, predsjednik Udruge veterana, organizatora ovog okupljanja, kratko je podsjetio prisutne na ratni put krčkih branitelja pročitavši još jednom imena poginulih Krčana u Domovinskom ratu.

Uz veliki broj branitelja, njihovih obitelji i vjernika, proslavi su prisustvovali i gradonačelnik Grada Krka te 7 načelnika (6 načelnika otočkih jedinica lokalne samouprave i načelnik Policijske postaje Krk, op.a.).

SUSRET DUHOVNIH ZVANJA IZ MALOG LOŠINJA – 12. KOLOVOZA 2019. –

U ponedjeljak, 12. kolovoza 2019. godine, svećenička i redovnička zvanja iz Malog Lošinja okupila su se na svojem prvom druženju i slavljenju Boga.

Susret je započeo molitvom Srednjeg časa u Velom Lošinju te je nastavljen u opuštenoj atmosferi međusobnim upoznavanjem. U večernjim satima u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije najprije se molila Krunica u vidu duhovne priprave na svetkovinu Velike Gospe. Krunicu su predmolile sestre Službenice Milosrđa Ancelle. U 20.00 sati slavljena je svečana Euharistija sa pjevanom Večernjom koju je predvodio mladomisnik Saša Malović.

U homiliji je vlč. Saša, u sjećanju na ovogodišnji Mladifest u Međugorju, zahvalio župljanima koji svojim molitvama podržavaju i prate svako izmoljeno zvanje. Potaknut evanđeljem dana, podsjetio je da »Sin čovječji nije trebao platiti porez, a platio ga je. Nije trebao ići na križ, a išao je«. Propovjednik je ukazao na najveću Ljubav i vratio je u sjećanje upoznavanje te ljubavi koja osvaja do te mjere da smo pozvani biti prozor u kojem će drugi vidjeti Milosrdnog Boga.

Prije završnog mladomisničkog blagoslova, župnik malološinske župe don Robert Zubović, pozdravio je prigodnim riječima i znakom pažnje sve prisutne te se prisjetio i najstarijeg svećenika rodom iz Malog Lošinja mons. Maria Cosulicha umirovljenog tršćanskog župnika i još nekoliko sestara redovnica.

Župa Blažene Djevice Marije danas broji 7 svećenika, pet redovnica i tri kandidatice, djevojke koje su se u posljednje dvije godine odlučile na redovničko zvanje u redu sestara Ancella.

Gospodin koji trajno poziva radnike na svoju njivu, neka ohrabri srca mladih da se ne boje krenuti duhovnim putem i svjedočiti njegovu ljubav po čitavome svijetu.

Anamarija Celinić

U KRKU ODRŽAN SUSRET VJEROUČITELJ(IC)A I ODGOJITELJICA U VJERI – KRK, 21. RUJNA 2019. –

U subotu 21. rujna, na početku još jedne školske i vjeronaučne godine, održan je, u organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije, Biskupijski susret vjeroučitelja i odgojiteljica u

vjeri i Županijsko stručno vijeće za vjeroučitelje osnovnih i srednjih škola. Ovogodišnja je tema skupa bila *Kurikularna reforma – Škola za život – praktična pitanja te Stogodišnjica smrti sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića*.

U prvom djelu susreta prisutni su zajedno sa krčkim biskupom Ivicom Petanjkom proslavili svetu misu na čast svetoga Mateja, apostola i evanđeliste. Biskup Ivica pozvao je na dublje promišljanje problematike navještaja Riječi Božje vjeroučenicima te se osvrnuo na pitanja koja se javljaju u srcima svih zauzetih navjestitelja te Riječi: Kako potaknuti djecu i mlade na živi susret sa živim Bogom? Što nas u tome prijeći i kako nadvladati poteškoće na putu prihvaćanja dubljeg molitvenog, sakramentalnog i liturgijskog života? Matejev poziv više nam govori o milosrdnom Isusu nego o grješnom Mateju koji je prihvaćen takav kakav jest i to je temelj početka njegova istinskog obraćenja. Tim putem nam je ići i prema onima koji nam dolaze iz raznih životnih situacija. Prihvati ih, pokazati im da ih Bog voli i dopustiti im da dožive ljubav, jer takva se iskustva, osobito doživljena u djetinjstvu, pamte i utječu na sve kasnije izbore, stavove i odluke.

Nakon svete mise uslijedio je stručni dio skupa u kojem su vjeroučitelji i odgajateljice u vjeri promišljali o najboljem načinu obilježavanja stote obljetnice smrti sluge Božjega krčkog biskupa Antuna Mahnića o čemu je detaljno progovorio nazočnima i biskupijski postulator za proglašenjem blaženim i svetim vlč. Saša Ilijić.

Nakon toga, dotakli su se problematike provođenja *Škole za život* u radu sa djecom u osnovnim i srednjim školama. Odgajateljice u vjeri iznesle su problematiku u ostvarivanju praktičnog rada sa djecom u vrtićima te su primile savjete za bolju organizaciju rada. Skup je završio ugodnim druženjem i zajedničkim ručkom.

Marko Karčić

POSVETA OLTARA U OBNOVLJENOJ CRKVI U KAMPORU

– 22. RUJNA 2019. –

U nedjelju 22. rujna svečanom svetom misom pod kojom je naš biskup mons. Ivica Petanjak posvetio novi oltar, proslavljen je završetak dvogodišnjih radova na vanjskoj i unutarnejoj obnovi crkve sv. Bernardina Sijenskog, središnjeg zdanja župe i samostana Sv. Eufemije u Kamporu.

Izrazivši radost zbog uspješnog završetka radova, uvodnu pozdravnu riječ nazočnima uputio je župnik i predstojnik samostana fra Ivan Gavran. Naglasio je kako su ovi radovi bili najopsežniji od posvete crkve davne 1466. godine, a sve što se događalo u procesu obnove sažeto je u tekstu urezanom u kamenu ploču koji glasi:

»Povodom temeljite obnove ove crkve sv. Bernardina, tijekom 2018. i 2019. godine, na slavu i hvalu Bogu Svevišnjemu i sv. Bernardinu, mons. Ivica Petanjak, krčki biskup, posvetio novi oltar, dana 22. rujna 2019. godine.«

Fra Gavran je posebno pozdravio voditeljicu Odjela za graditeljsku baštinu Anu Škevin Mikulandru, voditeljicu Odsjeka za konzervatorsku dokumentaciju nepokretnе baštine Krasanku Majer Jurišić, arhitekticu i višu stručnu savjetnicu, konzervatoricu za nepokretna kul-

turna dobra Zavoda iz Rijeke Lilian Stošić, voditeljicu izvođenja konzervatorskih i restauratorskih radova tvrtke Neir d.o.o. iz Splita inžinjerku Kristinu Vlašić. Zatim je pozdravio i nazočne predstavnike Grada Raba na čelu s gradonačelnikom Nikolom Grgurićem te direktoricu TZG Raba Ivanu Matušan i ravnateljicu Psihijatrijske bolnice u Kamporu prof. dr. Vesnu Šendula Jengić. Od predstavnika Crkve posebno je pozdravio fra Andriju Bilokapića, provincijala franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra, kojoj pripada Samostan, fra Stjepana Žužića, predstavnika samostana s Košljuna čiji je kamporski samostan sastavni dio, kao i bivše župnike i samostanske predstojnike: fra Nedjeljka Jerkana i fra Josipa Vidasa, te nazočne svećenike otoka Raba. Na poslijetu je pozdrav uputio našem biskupu mons. Ivici Petanjku i njegovom tajniku vlč. Saši Ilijiću. Biskup Ivica okupljenima je uputio i homiliju.

Riječima zahvale biskupu mnos. Ivici Petanjku na posveti oltara i predvođenju svečanog misnog slavlja, obratio se provincijal fra Andrija Bilokapić.

Svečanost je nastavljena zajedničkim druženjem u klaustru samostana.

Crkva sv. Bernardina Sijenskog središte je samostana i župe. Radovi na obnovi vanjskog dijela crkve započeli su prije dvije godine, a rezultat su višegodišnjih usklađivanja stajališta s konzervatorima i vlasnikom kulturnog dobra, franjevcima. Nakon dovršetka potrebne projektne dokumentacije obnove i prethodnog odobrenja konzervatorskog zavoda iz Rijeke, te nakon što su osigurana sredstva financiranja, u jesen 2017. pristupilo se izvođenju radova koje je u ime franjevačke provincije Sv. Jeronima vodio građevinski ing. Franko Gambiraža. Radove je izvršilo poduzeće Neir d.o.o. iz Splita.

Brankica Pahljina

SV. KUZMA I DAMJAN U POLJICIMA PROSLAVLJENI U PREUREĐENOJ ŽUPNOJ CRKVI

– 26. RUJNA 2019. –

Proslavu nebeskih zaštitnika svetih Kuzme i Damjana ova je župa 26. rujna proslavila posebno svečanom euharistijom koju je uz 16 svećenika i velik broj vjernika predslavio krčki biskup Ivica Petanjak.

U potpuno uređenoj i obnovljenoj unutrašnjosti župne crkve biskup je pozvao nazočne na obnovu duha, rast u vjeri te djela milosrđa po uzoru na svetu braću liječnike Kuzmu i Damjana. Svetost proizlazi iz sakramenta krštenja, kao temeljnog sakramenta pripadnosti Isusu Kristu, tj. po samom krštenju svaki od nas pozvan je da se svojim životom što više poistovjeti i suoči samome Isusu Kristu. Biti svet kao što je to bio Isus kad se utjelovio i postao čovjekom, poziv je koji je upućen svima – naglasio je između ostalog biskup Petanjak u svojoj propovijedi. Nakon mise uz mjesni folklor nastavljeno je bratsko druženje vjerničkog mnoštva.

Popodnevnu svetu misu uz veliku nazočnost školske djece i mladeži radosno je slavio vlč. Antun Zec. Nakon mise mlađi pripadnici folklora zaplesali su domaći tanac na placi i oduševili nazočne.

540. OBLJETNICA DJELOVANJA FRANJEVACA TREĆOREDACA U MARTINŠĆICI**– 30. RUJNA 2019. –**

Dan Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša proslavljen je 30. rujna, na svetkovinu sv. Jeronima, njezina zaštitnika, u samostanu i crkvi Sv. Jeronima u Martinšćici na Cresu, u povodu 540. obljetnice djelovanja redovnika u tome mjestu i zlatnoga svećeničkog jubileja fra Tomislava Kere, gvardijana i župnika u Martinšćici.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je krčki biskup Ivica Petanjak, a koncelebrirali su provincijal fra Ivo Martinović, zlatomisnik fra Tomislav Kero, generalni vikar Krčke biskupije mons. Franjo Velčić te trideset i četvorica svećenika, među kojima su bili redovnici iz svih krajeva Provincije, desetak svećenika iz Creskoga i Lošinjskog dekanata, na čelu s dekanima vlč. Marijanom Kosićem i vlč. Robertom Zubovićem te fra Josip Petonjić iz samostana franjevaca konventualaca u Cresu i fra Diego Deklić iz franjevačkog samostana na Košljunu. U slavlju je sudjelovalo više od sedamdeset vjernika iz mjesta i okoline.

Pozdravivši biskupa Petanjka, fra Tomislava Keru, domaćina i slavljenika, i sve nazočne, provincijal je istaknuo da se radi, prije svega, o zahvalnom slavlju: za sva Božja dobročinstva u dugoj povijesti samostana, za dobročinstva u svećeničkoj službi fra Tomislava Kere i životu druge braće koja ove godine slave svoje redovničke i svećeničke jubileje. Podsjetio je da su samostan i crkva u Martinšćici podignuti po želji i na temelju imanja koja je franjevcima trećoredcima darovala plemićka obitelj Blaža i Urse Kolombis iz Cresa, da je gradnja započela 1479. g., da su redovnici došli u nedovršeni samostan 1482. g. te da su samostan i crkva završeni i posvećeni 1525. g.

Biskup je u homiliji je prikazao osobu, djelovanje, posebnosti i doprinos svetog Jeronima, ističući među ostalim »da je imao dvije velike ljubavi: monaški život i studij Svetog pisma, kao oblik molitve«, da se borio da, unatoč svoje „žestoke naravi“, od sebe „učini čovjeka“ i da, „kao znanstvenik u današnjem smislu, bude koristan cijeloj Crkvi i društvu“. Njegova je velika zasluga, nastavio je, što je „povezivao vjeru i razum, Crkvu i državu, naravno i nadnaravno te što je bio svetac kontinuiteta između rimske civilizacije i prvih stoljeća Crkve“. Posebno je razložio kako se u životu sv. Jeronima pokazala istina da »milost koja od Boga dolazi ne uništava narav«, nego ju »oblikuje, pročišćava, uzdiže i dovodi do punine«. Podsjetio je zatim na njegovu slavnu rečenicu – »Nepoznavanje Pisma nepoznavanje je Krista« – te sve pozvao da sa slavlja u život ponesu tu istinu jer je Sveti pismo doista »potrebno čitati, studirati i nad njim moliti«.

Na završetku euharistije provincijal Martinović pročitao je imena četrdeset i jednog fratra koji su preminuli u Martinšćici u dugoj povijesti samostana te biskupu i fra Tomislavu u znak zahvalnosti predao prigodne darove. Uime župljana fra Tomislavu je čestitala i zahvalila Fides Deklić, a uime bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda i vjernika iz Ogulina, u kojem je on djelovao u posljednje vrijeme, Zora Belina i Biserka Magdić. Slavlje u crkvi završilo je pjesmom zahvalnicom i riječima zahvale fra Tomislava Kere. Na slavlju su posluživali fra Josip Dolić i fra Mirko Mišković, dan ranije zaređeni za đakone u zagrebačkoj pravoslavničkoj, fra Anto Lukenda, redovnički brat iz samostana u Odri i Tomislav Sabadija, novak u samostanu franjevaca trećoredaca u Krku.

Zatim su se svi sudionici euharistijskog slavlja okupili na agapama, domjenku i susretu ispred samostana. Nakon toga, na prigodnom objedu u samostanu, na kojem su bili biskup Petanjak, članovi Provincije, svećenici s Cresa i Lošinja i suradnici Provincije u Martinšćici, provincijal je u svom govoru, zahvaljujući svima nazočnima, posebno zahvalio fra Tomislavu Keri, koji je slavio zlatni svećenički jubilej, »za sve što je činio za Provinciju, za Boga, Crkvu, narod Božji u svojoj jednostavnosti, samozatajnosti i predanju«, ističući njegovu »nesebičnu ljubav prema Provinciji i Crkvi« i njegovu poniznost, koja se posebno očitovala u čestoj spremnosti da prihvati služenje u mnogim i različitim samostanima i župama.

Proslava je započela uz samostanski grob na mjesnom groblju molitvom za pokojne redovnike, koju je predvodio provincijal Martinović.

(Izvor: ika.hkm.hr)

HODOČAŠĆE ŽENA O SMRTNOM DANU SL. BOŽJE MARICE STANKOVIĆ

– ZAGREB, 8. LISTOPADA 2019. –

Ovogodišnje, jedanaesto hodočašće Apostolata za duhovno majčinstvo žena Krčke biskupije u Zagreb o smrtnom danu službenice Božje Marice Stanković, u utorak 8. listopada 2019. održalo se pod geslom »Čipka Katoličke akcije«. Odazvalo mu se 80 žena u dva autobusa koje su predvodili mons. Antun Toljanić, župnik Drage Baščanske i vlč. Milivoj Guszak, župnik Rasopasna, uz pomoć voditeljice Apostolata Mirjane Žužić.

Lijepo, sunčano, mada pomalo prohладno vrijeme pratilo je hodočasnice tijekom cijelog dana. Putovanje autobusom do Zagreba iskorišteno je da bi se ženama približila ovogodišnja tema hodočašća. Naime, kako naša Biskupija o smrtnom danu sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića 14. prosinca 2019. otvara stotu obljetnicu njegove smrti, bila nam je želja objediniti djelo Katoličke akcije kojoj je promotor bio biskup Mahnić, a u život su je među mladima proveli bl. Ivan Merz i sl. Božja Marica Stanković.

Ovom idejom vođene, pošle smo najprije do crkve sv. Franje Ksaverskog, na zagrebačkom Ksaveru gdje je mons. Toljanić predvodio kratku pobožnost za naše biskupe i svećenike, te smo u tišini, jedna po jedna, obišle kapelu Gospe Lurdske u kojoj je naš biskup Mahnić počivao od 1929. do 2002. godine, noseći u srcu molitvu za naše duhovne sinove.

U blizini ove crkve je i kuća Suradnica Krista Kralja – prvog laičkog instituta u Hrvatskoj koji je osnovala s. Marica, pa smo tu, po 10. put, primljene s ljubavlju te okrijepljene za nastavak hodočašća.

Sljedeća nam je destinacija bio Mirogoj gdje smo se pomolili najprije pred kanoničkom grobnicom u kojoj je naš biskup Mahnić počivao od svoje smrti do preseljenja na Ksaver. Potom smo se zaustavile i pomolile na grobu dr. Franje Tuđmana, prvog hrvatskog predsjednika, pa onda pošle do groba s. Marice. Predale smo joj sve svoje nakane i želje, te produžile do grobnice franjevaca u kojoj počiva o. Bonaventura Duda, a onda i do grobnice oo. Trećoredaca gdje smo se prisjetili poznatih nam fratara koje smo poznavali iz Krka, Glavotoka i Porta.

Praćene mirom Mirogoja, autobusom smo otišle do Kaptola gdje smo, nakon slobodnog vremena, u Katedrali sudjelovale na listopadskoj pobožnosti – molitvi krunice obogaćenoj razmišljanjima s. Marice.

Na kraju slavlja nama i svim ostalim hodočasnicima obratio se o. Vinko Mamić, postulator kauze, te zahvalio svima koji su svojom prisutnošću obogatili misno slavlje u prepunoj Katedrali.

Umorne, ali pune utisaka, vratile smo se kućama u kasnijim večernjim satima. Izvlačenjem brojeva, svaka je od nas na dar dobila i jedan ručno heklani komadić čipke, kao podsjetnik da je potrebno svojim životom nastaviti „heklati“ čipku Katoličke akcije.

Mirjana Žužić

ODRŽAN JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– KRK, 9. LISTOPADA 2019. –

U srijedu 9. listopada u Krku je održan redoviti jesenski plenarni sastanak svećenika i redovnika Krčke biskupije. Uz biskupa ordinarija mons. dr. Ivicu Petanjka i biskupa u miru mons. Valtera Župana sastanku su prisutvovali svećenici: Zvonimir Badurina Dudić, Marinko Barbiš, Krunoslav Boras, Anton Bozanić, Ivan Brnić, Ivan Brnić ml., Frane Brozić, Anton Budinić, Ivan Buić, Tomislav Crnović, Marin Dašek, Ivan Debelić, Tomislav Debelić, Andrija Depikolozvane, Anton Depikolozvane, Dinko Deželić, Milivoj Guszak, Marin Hendrih, Nikola Ilijić, Saša Ilijić, Dinko Justinić, Josip Karabaić, Ivan Katunar, Ivica Katunar, Ivica Kordić, Petar Kordić, Josip Kosić, Marijan Kosić, Saša Malović, Franko Markulić, Vjekoslav Martinčić, Ivan Milovčić, Mladen Mrakovčić, Luka Paljević, Ranko Papić, Anton Peranić, Kristijan Perović, Matej Polonjko, Nikola Radić, Zlatko Sudac, Filip Šabalja, Anton Tamarut, Antun Toljanić, Anton Turčić, Ivan Turčić, Anton Valković, Franjo Velčić, Franjo Vitezić, Božidar Volarić, Antun Zec, Slavko Zec, Robert Zubović, Mate Žic, Denis Žuškin; redovnici: Antun Badurina, Tomislav Čurić, Diego Deklić, Anto Garić, Vitomir, Glavaš, Ivan Gavran, Tomislav Kero, Dominik Magdalenić, Damjan Šešelja, Josip Vrdoljak, Joso Živković, Stjepan Žužić; bogoslovi: Zoran Maričević i Andrija Živković.

Nakon pokorničkog bogoslužja koje je u Katedrali predvodio vlč. Zlatko Sudac, mogućnosti za isповijed te zajedničkog klanjanja, susret se nastavio u dvorani Biskupskog ordinarijata.

Biskup je pozdravio sve sudionike, a zatim istaknuo kako je nakon zaokruženog pastirskog pohoda cjelokupnog teritorija biskupije te stjecanja uvida u stanje ovdašnjih župa, promišljao o boljem i adekvatnijem organiziranju pastoralna kojeg nameću specifičnosti po broju stanovnika manjih ali teritorijalno raštrkanih župa naših otoka. Izvjestio je o održanoj sjednici Prezbiteriskog vijeća i Zbora konzultora s kojima se također posavjetovao. Iznio je zatim novi plan odvijanja pastirskih pohoda dekanatima: cikličkog izmjenjivanja dekanske vizitacije, vizitacije biskupovog delegata te samog biskupa ordinarija unutar razdoblja od 6 godina. Poručio je kako će se sv. Potvrda i nadalje dijeliti svakih dvije godine (osim u Malom Lošinju i Krku gdje će biti svake godine), s time da će se sada odvijati isključivo u korizmeno i vazmeno vrijeme. Također je izvjestio da će se prva pričest od sada dijeliti djeci 3. razreda osnovne

škole. Pozvao je župnike i dekane na što veću angažiranost oko pastoralna mladih ali i odraslih odnosno obitelji koja je u krizi, suočena s mnogobrojnim teškoćama i izazovima. Progovorio je i o mogućnostima spominjanja pokojnikova imena za kojeg se služi sveta misa, svećeničkim oporukama, liturgiji i liturgijskim predmetima župa kao i o upravljanju povjerenim župama te župnim kronikama. Najavio je tradicionalno biskupijsko hodočašće na Trsat koje će biti 13. listopada o.g. u znaku izvanrednog mjeseca misija te obilježavanje 100. godišnjice smrti sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Nakon zajedničke rasprave, o potonjoj proslavi ove značajne obljetnice smrti biskupa Mahnića detaljnije je izvjestio postulator mr. Saša Ilijić. Najavio je kako će proslava započeti već ove godine 14. prosinca kada će u Krčkoj katedrali biti prigodni program te svečano misno slavlje koje će predvoditi kardinal Josip Bozanić. Toga će dana naša biskupija proslaviti i 30. obljetnicu njegova biskupskog posvećenja za biskupa koadjutora krčkog. Postulator je najavio i prigodna korizmena hodočašća dekanatâ na grob sluge Božjega kao i križni put koji će, inspirirani Mahnićevim mislima, sastaviti naši svećenici. Ovome se pridružuje i tradicionalno hodočašće djece na grob biskupa Mahnića 4. travnja 2020., izložba o sl. Božjem u Katedralnoj riznici u Krku te približavanje lika i djela sluge Božjega vjernicima, za što se priprema raznovrstan prigodni materijal. Kulminaciju Mahnićeve godine koja će se sva odvijati pod geslom »Više svjetla!« sačinjavat će Međunarodni znanstveni simpozij 12. prosinca 2020. te završna svečana proslava sljedećeg dana, u nedjelju 13. prosinca 2020. u Krku. U ponedjeljak 14. prosinca 2020. svečana sveta misa bit će slavljena u Zagrebačkoj katedrali.

Uslijedili su izvještaji povjerenika te najave događanja u novoj pastoralnoj godini.

Povjerenik za mlade vlč. Marin Hendrih najavio je duhovnu obnovu za mlade u »Betaniji« od 22. do 24. studenog o.g., svjetski ekumenski susret »Taize« u Poljskoj od 26. prosinca o.g. do 1. siječnja 2020., tradicionalni susret mladih u Cresu povodom blagdana don Bosca 25. siječnja 2020., korizmenu duhovnu obnovu za mlade u »Betaniji« od 6. do 8. ožujka 2020., susret mladih članova pjevačkih zborova u Vrhu 25. travnja 2020. te nacionalni susret mladih u Zagrebu 9. i 10. svibnja 2020. Također je izvjestio o suradnji sa Skautima i vlč. Marinom Milićem, posjetu mladih iz Raba Drveniku kao i o mogućnosti da se već sljedeće godine u župi Dubašnica organizira ljetni kamp za mlade. Određena skupina mladih izradom krunica želi pridonijeti i misijskom angažmanu pa je pozvao župnike da ih u tome podrže.

Povjerenik za obitelj vlč. Anton Valković predstavio je aktualni program i kateheze za rad s obiteljsim zajednicama. Najavio je i tisak molitvenih sličica koje će se dijeliti prigodom blagoslova obitelji te materijal koji će se moći koristiti u susretima za starije osobe. Napomenuo je kako se za sljedeće proljeće priprema biskupijski susret obitelji koji se planira održati na otoku Krku.

Povjerenik za duhovna zvanja vlč. Anton Budinić najavio je održavanje vikend susreta za dječake sedmih i osmih razreda u »Betaniji« od 25. do 27. listopada o.g. te susret mladića srednjoškolaca u »Oazi Kraljice mira«, u korizmi i lipnju 2020.

Uslijedilo je obraćanje povjerenika za misije vlč. Božidara Volarića, povjerenika za pastoral turista vlč. Milivoja Guszaka, predstojnika Katehetskog ureda vlč. Antona Peranića te ravnatelja Caritasa mons. Ivana Milovčića.

Irena Žužić

ODRŽAN MEĐUNARODNI SIMPOZIJ CRKVENIH PRAVNIKA**– MALINSKA, 11. i 12. LISTOPADA 2019.–**

Trinaesti međunarodni simpozij crkvenih pravnika na temu »Spolno zlostavljanje maloljetnika. Odgovor Crkve u svjetlu kanonskog prava«, održan 11. i 12. listopada godine u konferencijskoj dvorani hotela Malin u Malinskoj, okupio je crkvene pravnike iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Slovenije, djelatnike i vanjske suradnike crkvenih sudova te ugledne profesore s pravnih fakulteta u Hrvatskoj.

Pod pokroviteljstvom Hrvatske biskupske konferencije, Simpozij su organizirali Hrvatsko kanonističko društvo, Krčka biskupija i Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Na Simpoziju su sudjelovali i mons. Ivica Petanjak, krčki biskup, te mons. Mate Uzinić, dubrovački biskup i duhovni voditelj Hrvatskoga kanonističkog društva.

Uvodeći u rad skupa te temu Simpozija, predsjednica Hrvatskoga kanonističkog društva dr. sc. Lucija Boljat istaknula je da »zakonodavstvo pape Ivana Pavla II., Benedikta XVI. i pape Franje počiva na principu nulte tolerancije prema spolnom zlostavljanju u Crkvi« te da je »ispred ordinarija, poglavara, a i crkvenih pravnika novi izazov vjerne i ispravne primjene kaznenog i procesnog prava«, kao i »zadatak aktivno sudjelovati u prevenciji od bilo kojeg oblika nasilja«.

Biskup domaćin, mons. Ivica Petanjak, predvodio je uvodnu molitvu te izrazio dobrodošlicu sudionicima Simpozija. U svom pozdravnom govoru s obzirom na temu Simpozija poručio je da »ova žalosna i bolna pojava u Crkvi traži odlučne i žurne korake u sprječavanju ovakvih kaznenih djela kao i njihovo kažnjavanje, ali i pažljivu i osjećajnu pomoć i brigu za žrtve koje su pogođene. Sve nas to stavlja pred ozbiljnost trenutka koje Crkva proživljava te s velikom i bolnom ranom ovakve pojave. Odlučni koraci i briga pape Franje idu upravo u tome smjeru te se odražavaju i na području kanonskog prava«.

Mons. Mate Uzinić na početku skupa uputio je riječ pozdrava te je ujedno prenio pisano poruku zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića koji je sudionicima Simpozija nagnasio da smo »svi pozvani prepoznati grijeh i zlo unutar Crkve, liječiti rane, pronalaziti načine pomoći, blizine i zaštite maloljetnika«.

U ime suorganizatora Simpozija, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sudionicima je pozdrave dekana prof. dr. sc. Marija Cifraka pročitao dr. sc. Taras Barščevski, docent na Katedri Svetog pisma Novog zavjeta KBF-a u Zagrebu.

Prvoga dana Simpozija održana su sljedeća predavanja: »Zaštita djece i maloljetnika u rimskoj i kanonskoj pravnoj tradiciji« (prof. dr. sc. Marko Petrak, Zagreb), »Temeljna prava i obveze maloljetnika u važećem Zakoniku« (dr. sc. Dijana Mihalj, Split), »Papinski dokumenti o zaštiti maloljetnika od spolnog zlostavljanja (2001. – 2019.)« (doc. dr. sc. Andrej Saje, Ljubljana), »Kažnjivo djelo klerika protiv šeste Božje zapovijedi počinjeno s osobom mlađom od 18 godina« (mr. sc. Ivan Rak, Varaždin), »Kažnjivo djelo stjecanja ili posjedovanja ili raspačavanja pornografskih slika maloljetnika mlađih od 14 godina od strane klerika« (mr. sc. Gregor Rogelj, Rim), »Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta u zakonodavstvu RH« (prof. dr. sc. Davor Derenčinović, Zagreb), »Strukturalne i personalne prepostavke za provedbu »Normae de gravioribus delictis« iz 2010.« (doc. dr. sc. Lucija Boljat, Zagreb; dr. sc. Ivica Ivanković Radak, Subotica). Nakon predavanja prvoga dana Simpozija, uslijedila je

plodna rasprava koja se ponajviše odnosila na objektivni, subjektivni i pravni element kažnjivoga djela na kanonskom i civilnom području.

U poslijepodnevnim satima sudionici Simpozija posjetili su Krčku katedralu i riznicu, crkvu sv. Lucije u Jurandvoru te su sudjelovali na euharistijskom slavlju koje je u župnoj crkvi Presvete Trojice u Baškoj predvodio mons. Ivica Petanjak, krčki biskup.

Drugoga dana Simpozija održana su predavanja: »Notitia criminis, prethodna istraga i prijava spolnog zlostavljanja Kongregaciji za nauk vjere« (mr. sc. Emil Svažić, Rijeka), »Procesuiranje spolnog zlostavljanja u kaznenom sudskom postupku« (prof. dr. sc. Slavko Zec, Rijeka), »Rješavanje slučaja spolnog zlostavljanja izvansudskom odlukom« (mr. sc. Ilija Dogan, Đakovo), »Kanonski kazneni postupak i suradnja s državnim vlastima« (doc. dr. sc. Marija Pleić; doc. dr. sc. Ivan Vukušić, Split).

U završnom dijelu Simpozija održan je okrugli stol na temu »Odabrania pitanja iz sudske prakse o zaštiti maloljetnika u Crkvi«: »(Ne)opravdanost zastare za kaznena djela spolnog zlostavljanja maloljetnika« (dr. sc. Šimo Ivelj, Sarajevo), »Predmjnjeva nedužnosti i granice određivanja mjera opreza osumnjičenom kleriku« (mr. sc. Josip Horvat, Zagreb), »Papinska tajna i očekivanja javnosti u suđenju kleriku zbog spolnog zlostavljanja« (mr. sc. Sebastijan Valentan, Rim), »Duhovno-psihološka pomoć žrtvi seksualnog zlostavljanja tijekom procesa suđenja« (dr. sc. Josip Bošnjaković, Đakovo), »Profil seksualnog zlostavljača u mišljenju vještaka: pomoć na putu ozdravljenja« (prof. dr. sc. Ivan Štengl, Zagreb), »Procesni modaliteti nadoknade štete prouzročene spolnim zlostavljanjem maloljetnika« (prof. dr. sc. Josip Šalković, Zagreb).

Znanstveni simpozij crkvenih pravnika završio je plenarnom raspravom o izloženim temama.

(Izvor: ika.hkm.hr)

ODRŽANO BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT

– 13. LISTOPADA 2019. –

U nedjelju 13. listopada vjernici Krčke biskupije, predvođeni biskupom Ivicom Petanjkom i svećenicima, okupili su se u Svetištu Majke Božje Trsatske na 27. zavjetnom biskupijskom hodočašću.

Okupljanje je započelo programom koji je, budući da se nalazimo u Izvanrednom misijskom mjesecu, organizirao biskupijski povjerenik za misije vlč Božidar Volarić. Zajedno s predstvincima naših otoka, predvodio je molitvu krunice čija su otajstva bila oplemenjena misijskom tematikom. Također, u suradnji s misijskim uredom Riječke nadbiskupije, postavljen je štand od kojeg je prihod namijenjen misionarima, među ostalima našem svećeniku Borisu Dabi koji djeluje u Zambiji te s. Beatrici Krstačić, na službi u Brazilu.

Uslijedilo je koncelebrirano euharistijsko slavlje kojem je predsjedao krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Liturgijsko pjevanje predvodili su župni zborovi iz Nerezina i Malog Lošinja. Ministrirali su naši bogoslovi te ministranti župa Cres i Mali Lošinj.

U ulaznoj procesiji zavjetnu sliku Gospe Trsatske nosile su vjeroučiteljice: Elizabeta Crvić, Katarina Čakarun, Vesna Avsec i Mirjana Žužić. Prvo čitanje pročitala je Jasna Gvačić iz Superatarske Drage, psalam su pjevali Elvis Živković i Gabrijela Maglievaz iz Nerezina, drugo čitanje pročitala je Jasmina Dlačić iz Orleca, Evanđelje vlč. Anton Depikolozvane, a molitvu vjernika su predmolili Đek Ricov iz Novalje i Nediljko Baričević iz Luna.

Temeljeći svoju homiliju na pročitanom evanđelju (Lk 17,11-19), biskup Ivica tumačio je okupljenima: »Isus ulazi u selo u kojem susreće 10 gubavaca. Upravo 10 osoba potrebno je po Zakonu da se konstituira Sinagoga. Selo, bez imena, u koje Isus ulazi označava zajednicu koja predstavlja cijeli svijet koji boluje od svih mogućih bolesti i koje poput gube imaju posljedice na sveukupni ljudski život: zdravstveni, društveni, psihološki, vjerski, politički.

Od čega sve boluje naša zajednica koja se zove Crkva Katolička, pa naša biskupija, naše župe, naše obitelji, mi kao pojedinci?

Nije li nadalje čudno da ovih deset gubavaca ne traže od Isusa zdravlje već vapijući mole: »Isuse, učitelju, smiluj nam se!« Isus reagira odmah, ali naređujući: »Idite i pokažite se svećenicima!« Svećenicima se išlo kad si ozdravio, da konstatiraju ozdravljenje. Ovi idu, a još bolesni. To je vjera - poslušnost Isusovo riječi. Vjera podrazumijeva put, kao što je život put.

I ova desetorica su ga prošla i shvatila da vjera može unijeti u život zdravlje, može dovesti u red neke stvari, ali je od ovih deset samo ovaj Samarijanac shvatio da vjera spašava. Za njega je život uistinu bio rast u vjeri. Potrebno je svoj pogled uzdići od te gubave kože prema onome koji me je izlijječio. Zato se vraća Isusu i zahvaljuje mu.

I mi smo danas na putu. Hodočasnici. Izašli smo iz svojih kuća, župa, otoka, i došli ovdje Gospoj Trsatskoj gdje želimo kao velika vjernička obitelj, ovdje proslaviti i ovaj Izvanredni misijski mjesec kojeg je odredio papa Franjo da nas podsjeti da biti kršćanin znači biti misionar.

Ako pratite ono što govori sadašnji papa, onda bi sve ono što je rekao u svom pontifikatu mogli sažeti u jednu riječ: Izaći! Izlazak! Ovaj papa ne prestaje pozivati na izlazak. Tako je u svom pismo za ovaj Izvanredni misijski mjesec rekao: Treba izaći Crkva Božja sve do nakraj svijeta. Treba »izaći iz vlastitog doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve.« Treba »izaći iz okvira isključive pripadnosti vlastitoj zemlji i vlastitom narodu [...] nadilazeći svake neprilične etničke i crkvene introvertiranosti.« Treba izaći svaki krštenik i svaka krštenica iz samoga sebe, jer »onaj koji ljubi nikad ne miruje«, jer je »privučen od drugoga i privlači druge.«

Ovih dana na osobiti način želimo biti povezani s našim misionarima i misionarkama koji su Isusov poziv: »Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju« (Mk 16,15) uistinu doslovno shvatili i izašli iz svega svoga što su imali, napustili svaku sigurnost i uputili se poput Abrahama u nepoznato. Mi moramo izlaziti svakodnevno iz svojih malih svjetova, kako bi i nama Isus rekao: »Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!«

Neka nam i ovo naše hodočašće pomogne shvatiti da je i Blažena Djevica Marija u potpunosti izašla iz svih mogućih okvira kad je prihvatala biti suradnica Božja i poput misionarke požurila donijeti Radosnu vijest Elizabeti. I sluga Božji biskup Mahnić je izašao iz svoje sredine i svoje domovine i u našoj sredini i u našoj domovini svjetlio kao svjetionik u mrak. Budimo ljudi evanđelja i učenici Kristovi, palimo svjetlo istine vjere i budimo svjetlo jedni drugima.«

Irena Žužić

UZ POMOĆ BISKUPIJE KRK OTVORENA NOVA MISIJA U ZAMBIJI

Točno dvije godine nakon posjeta biskupa Ivica Petanjka i tajnika Saše misiji Njoko i Nawinda, otvorena je još jedna misija, ili bolje rečeno, centar evangelizacije. Na misijsku nedjelju, 20. listopada, 2019, bila je svečanost otvorenja misije Maziba koja se nalazi na rubu misije Njoko, ali izvan granice, i prelazi u drugu biskupiju – Mongu, župa Senanga.

Zašto u drugoj biskupiji? Želja nam je odgovoriti na Učiteljev zahtjev da se njegova Riječ odnese tamo gdje je još nema, uzduž rijeke Lumbe, još Riječi nije bilo pa ju je trebalo odnijeti, naravno uz suglasnost i dopuštenje lokalnih crkvenih vlasti.

Eto, tamo sam prije dvije godine odveo našega biskupa Ivicu i njegovu pratnju i pokazao im mjesto u šikari na kojem bismo željeli sagraditi crkvu. Na tom smo mjestu već bili započeli neke radove za provizorno stanovanje, još nije bilo ni zgrade u kojoj bismo ručali palentu s pečenom ribom nego smo sjedili ispod stabala koja za vruće, ljetne zambijske sezone, nisu davala hladovine.

Biskup je očito bio impresioniran trenutkom nastajanja nove misije i sve je učinio da se crkva sagradi, i ne samo crkva nego i neke popratne zgrade i sve smo to otvorili i predali upotrebi ove misijske nedjelje. Ovo čudo nove misije je učinjeno i po zagovoru svetog Leopolda, kapucina baš kao i naš biskup, čiji je kip i moći koje su ugrađene u oltar i opet priskrbio biskup Ivica. Tako je Biskupija Krk, ponosno to kažem, sagradila jednu novu misiju u Africi. Na to smo iznimno ponosni, osobito mi koji toj biskupiji pripadamo!

Lokalni biskup Evans, budući da je tog dana bio zauzet krizmom u drugom kraju biskupije, obećao je doći još prije kraja ove godine u pastoralni posjet. Misu i blagoslov je predvodio župnik John Mulele, uz prisustvo prijatelja svećenika Mukubesa i mene. Tada sam zgradu crkve, kao i pet crkvenih zajednica u raznim selima koje su nastale našim misijskim radom predao župniku, a ja ostajem njegov pomoćnik za taj kraj. Gospodinu neka je slava i čast da smo to mogli učiniti.

Svečanosti je prisustvovalo mnoštvo ljudi, mahom novih kršćana, koji su pješačili i po dva dana da bi u četvrtak počeli sa programom, a u nedjelju imali misu. Ove godine nije bilo prikladno tražiti da svi donesu svoju hranu koju će jesti za vrijeme dana slavljenja, kako se to obično radi. Ove godine je drugačije: hrane nigdje nema, glad vlada posvuda, sve smo morali providjeti – pojelo se 500 kilograma kukuruznog brašna i jedna cijela krava, te dosta kupusa sa susjedne farme.

Svi su otišli zadovoljni a mi, misionar i oni koji su sudjelovali bilo u gradnji, bilo u pripremi hrane, bilo u molitvi i moralnoj podršci, ostajemo kao sluge iz evanđelja koji su samo obavili svoj zadatak, na slavu Božju.

don Boris Dabo

Izdaje:

BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018 | fax. 051/221-483 | e-mail: ordinariat@biskupijakrk.hr

web: biskupijakrk.hr

Uređuje: Irena Žužić | Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, *generalni vikar*

